

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 291

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana: Franciskan 6. tel. 46-91
Poslovalnica Celje: Prešernova 3. telefon 280

Maribor, 21. in 22. decembra 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prelepan v upravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din.
POŠTNI ČPKOVNI RACUN: 11.400

Cena
din 1.—

Pred spremembo fronte v Albaniji

Grki poročajo, da so uspešno zaključili boje na raznih frontnih odsekih — Iz neuradnega vira pa pravijo, da so dosegli razne važne strateške položaje, ki bodo vplivali na nadaljnji razvoj fronte — Italijani poročajo le o bojih — Pomorski napad na Valono

ITALIJANSKO URADNO POROČILO

RIM, 21. dec. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo z grškega bojišča: Na grškem bojišču trajajo na odseku 11. armade hudi boji. Včeraj so bile na več krajih hudo bombardirane koncentracije sovražnikovih čet. Štiri sovražna letala so bila sestreljena. Naša letala »Pichia-telli« so napadla neko ladjo in jo potopila. Naša letala so bombardirala in s strojnimi obstreljevali tudi zbiranje mehaniziranih vozil ter konvoje. Pri poskusnem napadu sovražnika proti Valoni, ki je bil izvršen 18. t. m., so naši lovci sestrelili tri letala tipa Blenheim.

RIM, 21. dec. Ass. Press. Dopisnik »Messagera« piše, da je sneg popolnoma izpremenil sliko na fronti. Okolov in frontne črte skoro ni vidi iz letal, kar otežava bombardiranje.

GRSKO URADNO POROČILO

ATENE, 21. dec. Atenska agencija jaelja: Uradno poročilo vrhovnega poveljstva št. 55 ugotavlja, da so grške čete po uspešnih bojih zavzele nove položaje v sovražni fronti. Ob tej priliki je bilo ujetih več italijanskih vojakov in častnikov, med njimi en podpolkovnik. Zaplenjenega je mnogo vojnega materiala in nekaj topov. Sovražna letala so bombardirala otok Lemnadijo. Posebne škode ni bilo, ljudskih žrtv tudi ne.

REUTERJEVA POROČILA

ATENE, 21. dec. Reuter. V grških uradnih krogih izjavljajo, da so grške čete v zadnjem času zavzele nove položaje ter z uspehom kronale vse svoje akcije.

ATENE, 21. dec. Reuter. Italijanske čete so zapustile Tepeleni in Klisuro, obvalte so obe mesti še s topovi. Ob obali so Italijani s tanki naredili več protinapadov.

POLOŽAJ NA BOJIŠČIH

ATENE, 21. dec. ZPV. Dasi navajajo grška uradna poročila samo na kratko, da so grške čete izvršile vse operacije, ki so jim bile naročene, z uspehom in osvojile nova ozemlja, ne imenujejo nobenih konkretnih krajev. To je preizkušena grška uradna taktika, ki ne dovoli, da bi se razglasila osvojitve kaknega ozemlja ali kraja, preden ni to ozemlje že popolnoma konsolidirano in je ustvarjena nova, trdna obrambna črta. Iz zasednega vira je pa bilo mogoče izvedeti, da pomeni grško uradno poročilo, da so zaključeni boji za važne postojanke in da je treba sedaj, ako se Grkom posreči ohraniti nove zavzete položaje, premik fronte znatno naprej. Točno je, da so se bili vse zadnje dni boji v glavnem le za tri važne postojanke: Klisuro, Tepeleni in Himaro. Razne agencije so poročale, da so Grki te kraje že osvojili, vendar se je izkazalo, da so bila ta poročila prezgodnja, dasi niso bila napačna. Res je namreč, da so Grki v omenjene kraje več ali manj že vdrli, seveda le na periferiji, toda Italijani so jih močno branili in s protinapadi prisilili zopet k umiku. Tako se je vršilo na teh bojiščih premikanje katorkoli na šahovski deski. To je prisililo Grke, da so segli po drugačni, doslej že dobro preizkušeni taktiki: medtem ko so dalje napadali te glavne postojanke, so z drugimi četami pričeli napredovati po grebenih pogorij, ki jih obkrožajo. Tako se je Grkom na osrednjem odseku posrečilo napredovati severovzhodno od Klisure navzgor na gorovje Škranari, kjer stoji grška četa na vseh grebenih in so vdrle tudi že deloma v dolino reke Osmu- me ter dosegle rečico Bako, ki se izliva

ed juga v omenjeno reko. S tem stoji Grki okoli 25 km severozahodno od Tepelenija, kar ne pomeni nevarnosti samo za Tepeleni, ampak tudi za vse ozemlje za njim na severu in severovzhodu. Drugi sunek, ki so ga Grki izvršili tudi po gorovju, je bil usmerjen na gorovje Griva, ki leži med Tepelenijem in Himaro, odnosno morjem. Grki so že pred dnevi po silno krvavih bojih osvojili vrh Skovovik na pogorju Griva in se ubranili vseh italijanskih protinapadov, sedaj pa so vdrli v povirje reke Sušice in zavzeli vas Karafat, ki leži ob cesti iz Himare v Valono, okoli 12 km severno od Himare. S tem je nastala zelo resna nevarnost, da bodo obkoljene italijanske čete ne samo v Tepeleniju, amok tudi v Himari. Klisura, Tepeleni in Himara torej ne pomenijo strateško več veliko, ali so zasedene ali ne. Verjetno je, da so zato točne danes prispale vesti, da so Italijani te tri kraje že pričeli izoraznjevat, ali da so jih že izpraznili. Ako se to zgodi, bi se fronta izravnala potem pred Valono, ki je bila včeraj tudi z morja močno bombardirana. Pred Valono je namreč prispelo v dveh skupinah angleško bojno

brodovje in sestrelilo na mesto in pristanišče okoli 100 ton granat in drugih izstrelkov, kar je povzročilo hudo razdejanie. Angleške ladje so na severu dosegle celo Drač. Na vsej poti niso naletele nikjer na italijansko vojno brodovje.

ANGLEŠKE LADJE PRED VALONO

LONDON, 21. dec. Reuter. Angleška admiraliteta je včeraj poročala: Lahke in težke enote angleškega sredozemskega brodovja so zaphule v Jadransko morje, da vznemirjajo sovražnikove prometne zveze med Italijo in Albanijo. Poveljnik angleške mornarice na Sredozemskem morju je poslal o tem dejanju tole poročilo: V noči med 18. in 19. dec. je neka skupina bojnih enot, sestavljena iz križark in rušilcev, priplula pod poveljstvom kontraadmirala Prihemwaytela v Jadransko morje pri Barju in pri Draču. Srečala ni nobene sovražnikove ladje. Tisto noč je neka skupina bojnih ladij pod poveljstvom vrhovnega poveljnika brodovja plula skozi Otrantsko ožino in hudo bombardirala Valono, glavno središče za oskrbo Italijanov v Albaniji. Brodovje je oddalo skoraj 100 ton

eksplozivnih granat. Ves čas teh operacij niso angleške enote trčile ob nikakršnem sovražnikov odboru.

PODROBNOSTI O NAPADU

KAHIRA, 21. dec. Reuter. Dopisniku Reuterja je pripovedoval neki častnik, kako je bilo na angleških vojnih ladjah, ko so včeraj bombardirali Valono in prišle v Jadransko morje. Na grških mejah je težal sneg in strašna burja je pihala, ko so angleški rušilci krenili proti Jadrani. Častnik je bil tudi v Narviku ter se mu je zdela ta vožnja slednji močno podobna. Na italijanski strani Otrantskega preliva se je sem pa tja pokazala kakšna luč. Ob luninem vzhodu so se pokazale albanske gore. Stroji so delovali s polno paro, topovi in torpedne čvi pa so bile uperjene proti obali. Med tem so angleške oklopnice in križarke že pričele streljati na valonsko pristanišče. Mi smo bili vodje flotilje ter smo prispeli do višine Drača, kjer smo dobili lakonični telegram, da je bombardiranje Valone z uspehom končano. Ko smo se ob obali vračali, smo opazili v pristanišču veliko požarov. Ves čas nismo opazili niti ene sovražne ladje.

Obleganje trdnjave Bardije

Angleži še da'je ob'egalo Itali'ansko Bardio, v kateri se Italijani kljub slabemu položaju junaško upirajo — Na ostalih odsekih je sedaj potrebna konsolidacija zavzetega ozemlja, zato se prej ofenziva ne bo nadaljevala

ITALIJANSKO VOJNO POROČILO IZ AFRIKE

RIM, 21. dec. Stefani. Italijansko vrhovno iz Afrike: Na obmejnem področju Cirenajke je naše topništvo uspešno odgovarjalo ona akcijo sovražnega topništva in motoriziranih čet na bardijskem odseku. Pri svojih akcijah s strojnimi in bombami so bile skupine naših letal napadene od sovražnih letal. Pri spopadu sta bila sestreljena dva »Hurricana«. Eno naše lovsko letalo se ni vrnilo na svoje oporišče. V noči od 18. na 19. december so naša letala bombardirala Aleksandrijo. V vzhodni Afriki so bile na sudanski meji v akciji naše prednje stražne čete in topništvo. V bližini Metenmaja so bile dne 19. t. m. poškodovane zaloge in obrambne naprave sovražnika. Naša letala so 18. t. m. bombardirala in razpršila sovražne čete, ki so bile na pohodu severno od železniške postaje Eribe. Poškodovano je bilo tudi železniško križišče Haiya Junction.

ANGLEŠKA POROČILA

KAHIRA, 21. dec. Reuter. Angleška letala stalno napadajo oblegano Bardijo in pa Derno. V Bardiji sta dve italijanski deviziji, dobro oboroženi in založeni s hrano, ne dobljata pa podpore iz zraka, ker obvladajo angleška letala zračni prostor. Včeraj je bilo sestreljenih 5 italijanskih letal.

KAHIRA, 21. dec. Reuter. Tretji dan napada na Bardio so se angleške operacije izpremenile v obleganje pristanišča. Italijanska posadka, ki je dobro založena z vsem, daie močan odpor do skrajnih sil. Ni nobenih podatkov, da skuša maršal Graziani dobiti pojačenja iz Tobruka. Če bi do tega prišlo, bi transport novih čet gotovo ne uspel, ker imajo Angleži pod kontrolo cesto iz Tobruka v Bardio.

KONSOLIDACIJA FRONTE

KAHIRA, 21. dec. CBS Angleška ofenziva v Libiji je prešla v fazo, ko je treba

konsolidirati zavzete položaje, preden se lahko nadaljuje večje operacije. Pred vsem je treba popraviti uničene komunikacije z zaledjem in zagotoviti stalen dovoz orožja, municije, hrane in čet iz silno oddaljenega Egipta. Zaradi tega ni mogoče pričakovati, da bi se nadaljevanje ofenzive v prvotnem tempu moglo

pričeti že kar takoj. Razen tega se boji za obkoljeno Bardijo bjejo še vedno. Italijani branijo zelo odločno trdnjavo, dasi je njihov položaj od ure do ure slabši, zlasti ker so odrezani tudi po zraku od vsake zveze z glavnimi italijanskimi četami, ki so se umaknile proti Tobruku.

Ameriški oboroževalni urad

WASHINGTON, 21. dec. Reuter. Roosevelt je zjavil, da se ustanavlja nov urad, ki bo vodil proizvodnjo orožja za državno obrambo. Vodil bo ogromen oborožitveni program, obenem pa skrbel za dobavo orožja in streliva Veliki Britaniji. Predsednik obrambne Komisije, Knudsen, bo obenem direktor tega urada, namestnik pa Helman, član komisije za državno obrambo. Ta se bo tudi bavil s problemom delovne sile. V uradu bosta tudi vojni minister Stimson in mornariški minister Knox. Komisija za državno obrambo ostane v sedanjem sestavu. Urad za oboroževanje bo začel delovati v teku desetih dni. Roosevelt je izvedel to ustanovo na osnovi zakona, ki ga pooblašča, da sme v primeru potrebe reorganizirati izvršni odbor državne obrambe. Urad bo imel vsa pooblastila za izvrševanje čim širokopoteznejše akcije za oboroževanje in pošiljanje pomoči Veliki Britaniji.

AMERIŠKA LETALA ZA GRČIJO

ATENE, 21. dec. ZPV. Predstavnik grške vlade je izjavil, da bodo USA v kratkem poslale Grčiji 30 bombnikov najmodernejšega tipa.

PODALJŠANO OBSEDNO STANJE V TURČIJI

ANKARA, 21. dec. Reuter. Obsedno stanje, ki je bilo razglašeno pred enim mesecem nad evropsko Turčijo, je podaljšano za tri mesece.

STANJE DRŽAVNE PRIPRAVLJENOSTI

NEW YORK, 21. dec. Havas. V navedno dobro informiranih krogih pravijo, da preučuje Roosevelt možnost razglasitve »stanja državne pripravljenosti«, kar bi mu omogočilo mimo ostalega tudi ukiniti določila o osemurnem delovniku, mobilizirati pošte in radioodajnice za obrambne namene ter izdati tudi druge ukrepe.

Smygli Rydz pobegnil

VICHY, 21. dec. Ass. Press. Poljski maršal Smygli-Rydz, ki je bil interniran

v vasi Dragoslavele v Rumuniji, je ušel. Nemška policija pomaga loviti pobeglega maršala. Vsa pristanišča so pod kontrolo.

Francija na novem usodnem razpotju

Nova pojasnila izza ozadja Lavalove afere — Nemčija zahteva baže sodelovanje Francije v vojni proti Veliki Britaniji, čemur se Pétain upira — Pétainov odstop bi pomenil priključitev Weygandovih vojnih sil Angliji

NEW YORK, 21. dec. Ass. Press. Kakor poročajo ameriški listi iz raznih virov, ki se v glavnem vsi strinjajo v glavnih ugotovitvah, je treba pričakovati, da z izločitvijo Laval iz francoske vlade v Vichyju in potem njegovo izpuščitvijo iz internacije na nemško zahtevo, »francoska afera« nikakor še ni likvidirana, ampak je nasprotno mogoče pričakovati še zelo važne dogodke, Vichyjska vlada je zašla v izredno težaven položaj, iz katerega, kakor izgleda, še ni videti nobenega jasnega izhoda. Kriza se je začela s tem, da je Laval na svojo roko paktiral z Nemci in v načelu že pristal na to, da se Francija pridruži velesilama osi v boju proti Angliji ter ji, v primeru eventuelne potrebe, tudi formalno napove vojno. Laval se je baže obvezal, da bo zaenkrat stavil Nemcem na razpolago vsa pomorska in druga oporišča na francoskem Sredozemlju, ki naj bi jih uporabljali za pomoč Italiji. Obenem naj bi prisilili Anglijo, koncentrirati v Sredozemlju močne pomorske sile, s čimer bi oslabil angleško mornarico pri njenih

obrambi Anglije same. Pétain je za to izvedel in je zato Laval odstranil in ga dal internirati, toda na nemško zahtevo je moral imenovati drugega zagovornika popolnega sodelovanja z Nemci, Flandina, za zunanjega ministra, Laval samega pa izpustiti iz internacije. Laval je hotel zlomiti Pétainov odpor proti imenovanju načrta s tem, da bi spravi vladu v Pariz ali Versailles, kjer bi bila pod direktnim nadzorstvom nemških okupacijskih sil.

Lavalov načrt se sicer ni posrečil, ker je zanj prežgodaj izvedel maršal Pétain, toda tudi Pétainovi protikutrepi so spodleteli, ker se je moral ukloniti nemškemu pritisku. Sedaj pa stoji Pétainova vlada pred težko odločitvijo, ki jo terjajo od nje Nemčija. Kakor se je izvedelo, je prinesel odposlanec Brignon iz Pariza v Vichy nemško noto, v kateri zahteva Nemčija od Francije dovoljenje za uporabo francoskih sredozemskih pristanišč kot oporišč za nemško mornarico, letalstvo, prevažanje vojaštva itd. Dalje naj francoska vlada dovoli prevažanje nemških

čet v ta pristanišča, kakor tudi v Italijo. Končno pa zahteva Nemčija kot garancijo za izvršitev prevzetih obveznosti zopetni sprejem Laval v vichyjsko vladu. Toda zdi se, da so vse te zahteve šele uvodnega značaja, ker bi služile le zato, da bi Nemčija spravila Francijo v položaj, da bi se morala tudi aktivno angažirati v vojni proti Angliji, in to predvsem s svojim vojnimi brodovjem. Kakor pa poročajo dalje nekateri ameriški listi, je Nemčija trdno odločena, izvesti svoje načrte tudi v primeru, ako bi Pétain te predloge odklonil. Na meji še neokupirane Francije so zbrane močne nemške bojne sile in je zelo verjetno, da bi Nemčija v takem primeru zasedla vso Francijo, ali vsaj one točke, ki se ji zde potrebne za nadaljevanje vojne, odnosno za pomoč Italiji v Sredozemlju.

Pétain se tem načrtom baže upira, ker se zaveda, da bi v tem primeru Francija izgubila še zadnjo besedo, ki jo ima na doslej nezasedenem ozemlju in ker je več ko gotovo, da bi se v tem primeru vse kolonije odcepile od francoske vlade.

General Weygand, ki se mudi v francoski Severni Afriki in se iz nje noče odstraniti, je baže že trdno sklenil, da se bo v takem primeru pridružil Angliji in stopil, kakor general de Gaulle, v boj proti silama osi. To bi pomenilo popoln razcep Francije. Pétainov odstop bi bil za Weyganda zadnji znak za pričetek napovedane akcije. Zato je treba sedaj počakati, kako se bodo stvari dalje razvile, na vsak način pa bo morala pasti odločitev že v najbližnjih dneh.

NEW YORK, 21. dec. »New York Times« se bavi o inspekcijskim potovanjem generala Weyganda po severni Afriki ter naglašajo, da je zelo pomembna generalova izjava, da ostane zvest maršalu Pétainu, istočasno pa ni izrekel svojega stališča do vlade v Vichyju. Še bolj pomembno je njegovo inspekcijsko potovanje ob meji Tunisije v času, ko traja angleška ofenziva v Libiji. Ta ofenziva Angležev zbuja po mnenju lista moralo Francozov v Afriki, pa tudi v Siriji. List konča svoj članek takole: »Zaradi konfuzij, ki se dogajajo v zvezi s tragičnimi paradoksi v Franciji po sklenitvi premirja, občuti danes veliko število Francozov, da je vlada prežgodaj priznala, da je Francija poražena. Zato se zdaj lahko trdi, da bodo Francozi v Afriki odigrali še vidno vlogo v sedanjih vojni.«

Zopet večji nemški letalski napad

Kakor poročajo danes iz Londona, so nemška letala izvršila v pretekli noči zopet večji napad na eno izmed angleških mest, in sicer tokrat na Liverpool — Angleška letala so napadla znova Berlin in druga mesta — Uničevalne akcije na morju

VCERAJSNJE NEMŠKO POROČILO
BERLIN, 21. dec. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Neka podmornica javlja, da je potopila 40. sovražnikovo trgovinsko ladjo ter tako dosegla 208.975 tonazhe potopljenih sovražnikovih ladij. — Neka sovražnikovo letalo je napadlo s torpedom neko nemško ogledniško ladjo, ki je takoj začela krepko protiletalsko streljanje in nevarno zadela sovražnikovo letalo, ki ni zadelo svojega cilja. Letalstvo je v teku včerajšnjega dne izvedlo ogledno delovanje nad Anglijo. V St. Ge-

orgeu prekopa južno od Carnborn-Po'nta smo potopili neko sovražnikovo ladjo z 12.000 tonami. V noči med 19. in 20. decembrom so borbeni letala uspešno napadla važne vojne cilje v središču Londona. Angleška letala so vrgla preteklo noč bombe na zahodno Nemčijo in povzročila neznatno škodo. Ubila sta dva civilista, ki sta se nahajala zunaj zaklonišča.

ANGLEŠKO POROČILO

LONDON, 21. dec. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja: Angleška letala so no-

čej bombardirala Berlin in invazijska pristanišča. Nemška letala pa so naredila velik napad na Liverpool, ki je trajal več ur. Škoda je velika, žrtve pa ni preveliko število. Gorelo je več tovarn, vendar je bil ogenj kmalu pogasjen. Nekaj bomb je padlo tudi v drugih krajih.

TORPEDIRAN PARNIK

MADRID, 21. dec. Stefani. Po vesteh iz Berlina je bil 5562 tonski angleški parnik »Carlton« torpediran 400 milj zahodno od angleške obale po neki nemški podmornici.

Ameriški božični dar Angliji?

LONDON, 21. dec. Reuter. Dopisnik »Daily Sketcha« poroča iz Washingtona, da pripravljajo v USA Veliki Britaniji za Božič nenadejano obdaritev. Podrobnosti so še tajnost, znano je le, da interesirata Roosevelta v glavnem dva problema: povečanje proizvodnje letal in rušilcev. V Washingtonu so prepričani, da je pove-

čana akcija letalskih napadov na angleške industrijske centre bila posledica dejstva, da nasprotniki Anglije pričakujejo v kratkem večje pomoči Veliki Britaniji iz Amerike. Zato tolikšni napor, da se izvojuje odločitev, preden bo po krepki ameriški pomoči postala nadaljnja vojna z Anglijo iluzorna.

Sestanek vodstva komunistične stranke

MOSKVA, 21. dec. DNB. Tukajšnji listi objavljajo na prvih straneh z velikimi črkami po Stalinu podpisani poziv, s katerim odreja, da se dne 15. februarja prihodnjega leta mora sestati k zasedanju osrednji odbor komunistične stranke. Na dnevnem redu zasedanja so sledeče zadeve: 1. delovanje stranke na področju industrije in prometa; 2. vprašanje organi-

zacije. Predstavnštvo stranke, ki je od zadnjega sestanka meseca marca lani dobilo znatna pooblastila, je sestavljeno iz zastopnikov raznih strankinih organizacij, krajev in avtonomnih republik, ki so sestavni del SSSR. Predstavnštvo se sklicuje samo, kadar je treba razpravljati o res važnih vprašanjih strankine politike.

Boji na meji francoske Indokine

BANGKOK, 21. dec. Siamsko letalstvo je bilo zopet zelo aktivno, in sicer zaradi represalij proti Indokini in bombardiranj, ki so jih pred nekaj dnevi izvršila francoska indokinska letala nad siamskim ozemlje. Na več odsekih siamsko-indokinske meje se je razvila živahna topniška aktivnost. Francoske baterije so so predvčerajšnjim pričele streljati na neko siamsko topniško ladjo na reki Me-

kongu pri mestu Lakongu. Siamska ladja je pa tako spretno manevrirala, da sploh ni bila zadeta. Pač pa je pričela ona sama uspešno streljati na francoske baterije in jih je prisilila k molku.

SANGHAJ, 21. dec. Stefani. Med predstavniki Siam in Indokine se bodo obnovila pogajanja za ureditev obmejnih vprašanj. Iz Vichyja pričakujejo prihod zastopnika vlade, ki bo vodil pogajanja.

Položaj v francoski Severni Afriki

CLERMONT-FERRAND, 21. dec. Havas. »Paris Soir« piše po posebnem dopisniku o položaju v francoskem Maroku. Francija razume tamkajšnji položaj ter se trudi, da da deželi zadosti živeža. Maroko hrabro podpira Francijo, obenem pa tudi Alžir in Tunis. Na stotine stotov povrtnine, sadja in drugega živeža zapuša maroška pristanišča. Od prvotnih treh mili-

jonov se je Maroko dvignil pod Francijo na sedem milijonov prebivalcev, a od teh je le 200.000 Evropecev (150.000 Francozov). Obdelana površina je narasla, cest je v dolžini 10.000 km. Zgrajene so železniške proge, vzpostavljene moderne luke. Ni Francija napojila to zemljo s svojo krvjo le zaradi sebe, investirala je tam napore in kapital zaradi vsega sveta. Ves

svet bo imel od njene kolonialne politike na severu Afrike koristi. Maroko je miren, zbral se je okrog sultana. Njegove luke so odprte svetovni trgovini. Maroko je ponosen na svojo neodvisnost, zato tudi potrpi v sedanjih prilikah, a je prepričan, da njegova suverenost ne bo pogazena.

TUNIS, 21. dec. Havas. Arabski list »El Nahda« piše o tradicijah Francije v prekomorskih deželah ter ugotavlja, da je znala v duhu solidarnosti z domačini ustvariti francosko kulturo ter dvigniti nivo civilizacije, hoteč pomagati domačinom k vsestranskemu napredku. Francija je vedno spoštovala religiozne tradicije muslimanskega ljudstva. Francija je v Tunisu našla vso pomoč. Tunis tudi ni nikoli iskal tuj pomoči proti njej.

Angleške bojne sile proti Italiji

Rim, 21. dec. Stefani. Agencija Aroi poroča, da je Anglija zbrala na raznih odsekih proti Italiji 1500 letal, 425.000 vojakov in bojnih ladij s skupno tonažo 500.000 t, in sicer vse na Sredozemskem morju. Čete sestavljajo vojniki iz Anglije, Avstralije, Novega Zelanda, Indije in drugih delov velikebritanskega imperija. Te številke dokazujejo, kako močne sile stoji nasproti italijanski vojski, ki se jim junaško postavlja nasproti.

IZ AMERIŠKE DIPLOMACIJE

WASHINGTON, 21. dec. DNB. Hull je novinarjem potrdil, da pripravljajo USA izpremembo ameriškega poslaništva v Montevideu in urugvajskega poslaništva v Washingtonu na stopnjo veleposlaništva.

GANDHIJEVO BOŽIČNO PREMIRJE

KALKUTA, 21. dec. ZPV. Mahatma Gandhi je včeraj izjavil, da je za čas trajanja krščanskih božičnih praznikov ustavil po vsej Indiji agitacijo proti vojni. Agitacija bo ustavljena od nedelje 22. im. do Novega leta.

Zadnja karta Japonske USA

TOKIO, 21. dec. Stefani. »Niči Niči« objavlja komentar govora zunanjega ministra Macuoke, v katerem pravi, da do tlej, dokler bodo Zedinjene države Severne Amerike vodile še dalje nasproti Japonski sovražno politiko, izboljšanje odnosov med obema velesilama ne bo mogoče. »Ašahi Šimbun« pa pravi, da je imenovanje admirala Nomure za japonskega veleposlanika v Washingtonu zadnja karta Japonske, nudena Zedinjenim državam Severne Amerike.

Ciano veleposlanik v Tokiu?

NEW YORK, 21. dec. Ass. Press. »New York Times« potrjujejo vesti, da so nemške čete na poti v Italijo. Potrdila so dobile od različnih potnikov, ki so prispeli v nevtralne države. List tudi zatrjuje, da bo prišlo do izpremembe v italijanski vladi. Verjetno bo zunanjim ministrom Grof Ciano imenovan za veleposlanika v Tokiu.

KRALJ KAROL POTUJE V USA

LIZBONA, 21. dec. DNB. Bivši romanski kralj Karol, ki je po zapustitvi Rumunije bival doslej na Španskem, bo prispel danes ali jutri sem, od koder bo odpotoval v Zedinjene države Severne Amerike.

AMERIŠKA PRODUKCIJA OROŽJA

NEW YORK, 21. dec. Reuter. Finančni svetnik odbora za državno obrambo USA, Garland, je izjavil, da so USA samo v teku septembra izdelale 2400 letalskih motorjev, 100 tankov in 8000 strojnic tipa »Garand«. Proizvodnja orožja se je v zadnjih mesecih leta še mnogo zvišala. Do konca leta bo prišlo iz tovarn 25.000 kamionov.

NOVA BAZA ZA USA

NEW YORK, 21. dec. DNB. Windsorški vojvoda je podpisal zakon, s katerim se izroča del otoka Majage za bazo USA.

VPRAŠANJE ŽIVEŽA

WASHINGTON, 21. dec. DNB. Na konferenci tiska je zunanjim ministrom Hull dejal, da ni storjen še noben sklep glede pošiljanja živeža v Španijo in Francijo. Anglija ni dovolila, da se v Francijo dostavi konservirano mleko.

AMERIŠKO BRODOVJE NA FILIPINIH
SANGHAJ, 21. dec. Stefani. Po vesteh iz Manile se bo vsa azijska vojna mornarica USA zbrala na Filipinskih otokih. Eskadre so bile nedavno pojačane z edincami iz Amerike.

POGREB ŠVICARSKIH ŽRTEV

BAZEL, 21. dec. Stefani. Pogreb žrtv bombardiranja angleških letal so prisostvovali tudi nemški generalni konzul in odličniki švicarskega javnega življenja.

ATENSKA BORZA SPET ODPRTA

ATENE, 21. dec. Reuter. Prvič po začetu vojne v Italijo je bila spet odprta atenska borza. Vlada je določila maksimalne in minimalne cene.

Kako sodijo v Moskvi

o operacijah v Albaniji

Razmerje oboroženih sil in potek obeh ofenziv

Moskovski list »Trud« prinaša članek polkovnika V. Vasiljeva o položaju na italijansko-grškem bojišču in pravi med drugim:

»Italijanska vojska, ki je bila koncentrirana v Albaniji, je prešla v Grčijo. Tako je nastala italijansko-grška fronta druge imperialistične vojne. Postanek te fronte ima razloge v občem položaju v Sredozemlju. Jeseni je postalo jasno, da ima angleška vojna mornarica premoč v Sredozemlju. Baze, s katerimi je do tedaj razpolagala Italija so se pokazale nezadostne, da bi mogle resno ogroziti Angleže. Vojna se je nadaljevala, Italiji so bila potrebna nova oporišča. Da bi izkoristila silo svoje suhozemne vojske, jih je poslala nad Grčijo, kjer bi naj dobila v zvezi z Dodekanezom nove baze za nadaljnje akcije v Sredozemskem morju.

V začetku vojne z Grčijo je imela Italija v Albaniji 12—14 divizij, od teh so bile dve ali tri alpinske ter 200 do 300 letal. Iz letališč v južni Italiji je bilo mogoče podpirati akcije na fronti. Grška vojska je imela v tem času 10 do 12 pehotnih divizij, ki so bile tehnično šibkejše od italijanskih. Tretjina grške vojske je bila v Traciji in na otokih. Mogli so tedaj postaviti Grki proti Italijanom le 7 do 8 divizij ter 300 letal. Angleška pomoč v zraku je prišla šele čez nekaj dni.

Italija je imela spočetka dve možnosti: da vdre preko Lerina k Solunu ali pa preko Epira v osrednje dele Grčije. Italijansko poveljstvo je izbralo drugo pot. Glavni sunek se je razvijal proti Janjini. Že spočetka so naleteli Italijani na močan odpor Grkov. V centru so Italijani na predovali v globino 15 do 20 km na gr-

ška tla, italijanske divizije so v začetku novembra prispele zahodno od Janjine. Italijanska prodiranja na raznih odsekih so beležila kline od 5 do 30 in 40 km v Grčijo.

Italijansko poveljstvo pa ni znalo ceniti pravo moč nasprotnika. Grki so to izkoristili. Italijanska ofenziva je pojavljala, grška naraščala. S pomočjo angleških letal in pomorskih edinic so začeli Grki s protiofenzivo. Dne 7. novembra so začeli z napadi v srednjem delu fronte, 12. pa na jugu. Na severu je prišlo do hudih spopadov neposredno pred Korico. Težko je govoriti o sili in končnem cilju grške ofenzive. Grčija ima maksimalno 20 do 22 divizij. Italija izven kolonialnih čet 44 divizij na razpolago. V bojih z italijanskimi četami, ki so bile že prej v Albaniji, so imeli Grki brez dvoma velike uspehe. Grki so zasedli albansko ozemlje 30 do 40 km v globlino. Pomen zasedbe cele vrste mest po hudih bojih ni le v tem, da so Grki dobili izgubljeno ozemlje po svetoni vojni, nego so ugrabili nasprotniku vse one baze, ki jih je pripravil za ofenzivne sunke v Grčijo.

Grška protiofenziva je postavila italijanskemu poveljstvu nekaj novih nalog. Vojska v Albaniji se reorganizira, ustvarjena je uradna albanska fronta z 9. in 11. armijo. Izmenjano je vrhovno poveljstvo. računajo, da je že nad 20 italijanskih divizij v Albaniji. Zdaj se bo pokazalo, koliko svežih rezerv in vojaških sposobnosti imajo še Grki. Italijani bodo morali brez dvoma pokazati svojo moč in postaviti v ogenj vsa sredstva, če bodo hoteli prevzeti iniciativo v svoje roke.

O sponah javnega mnenja

»Ako hočeš napredovati, kljubuj ljudskemu mnenju, ki se glasi: Kaj bodo ljudje rekli!«

Slovenski izseljenec Jakob Yert je zapisal v čistoški »Prosveti« zanimivo gledanje na »javno mnenje«. Takole piše: Kar koli človek stori ali počne, kar koli si zariše, da izvrši, vse ima svoje težave in nevarnosti. Vendar je pa malo sovražnikov tako velikih, tako usodopolnih in odličnih kakor je baš javno mnenje: kaj bodo ljudje rekli. Tudi če vse drugo srečno premaga, se le redkokdaj otrese tega vprašanja.

Ljudsko mnenje je veriga na rokah in nogah človeka, ki ga vedno drži v sponah. Spomni se nekoliko na svoje domače kraje. Poznaš sle družine, ki so veljale za premožne, dokler ni nekega lepega dne vse skupaj splahnelo. Človek, ki je domačiji gospodaril, je vedel že leta proti kakšnemu koncu gre. Sprva bi bil lahko kaj malega prodal, da se bi zamašilo razpadanje. Ampak ljudje bi rekli: aha, že prodaja, na kantu je! Ker je veljal za bogatino, se je zbal javnega mnenja in je vozil naprej toliko časa, da je vse zavezil.

Tisti katerega je ljudstvo smatralo za bogatega, ni smel delati, ako si je hotel ohraniti primerno spoštovanje. Delo je bilo v očeh našega naroda nekaj nizkega. Najsrčnejša želja materina je bila, da bi njenemu sinu ne bilo treba delati. Ako se bi bil gospodar sam oprjel dela in delal od zore do mraka, bi bil morda rešil domačijo. Ampak — kaj bi ljudje rekli! Kako je prijetno biti spoštovan in »obrajtan«. Ne, to »obrajtanje« mora ostati, četudi gre vse k vragu.

ADMIRAL DUDLEY POUND

vrhovni poveljnik angleške vojne mornarice, katere sredozemski del vodi v zadnjem času nove ofenzivne akcije

rice, katere sredozemski del vodi v zadnjem času nove ofenzivne akcije

Ko so naši slovenski Amerikanci prihajali domov v stari kraj, se je vsak delal za silno bogatega, le da so ljudje o njem govorili: bogat je. Ako si katerega vprašal, kako je v Ameriki, ti je dal odgovor: izvrstno. Povedal ti je take, da si mislil: tam se človek samo pripogne, pa je že dolar v žepu. Sleherni je toliko zaslužil in lahko tako delal, da so se človeku nehote cedile sline. Niti enega nisi slišal, ki bi bil rekel: črna živina smo, trpimo v peklju, kakršnega si ne morete predstavljati; rjemo pod zemljo, za nami je tropa priganjačev; v tovarni je isto, težka dela, krvavo zaslužen denar.

Ampak ljudje bi rekli: vsak se pohvali, samo ta se ne; zanič je. Kaj bi torej rekli ljudje, če bi povedal resnico? Saj se spominjam primera, ko se je vrnil iz Amerike mlad človek z zlomljenim hrbtom. Prejel je kakih tri tisoč dolarjev odškodnine. Da zaslovi za bogatino, si je najemal konja in voz, obiskoval sorodnike, dajal darila, ki bi jih pogrešal bogatin srednje vrste. Ampak ljudje so rekli: bogat je, denar ima. Če bi nikomur ničesar ne dal, bi rekli ljudje: berač je, prišel je domov, da ga bo občina vzdrževala. In po par mesecih splošne govorice o silnem bogastvu, je res prišlo do tega.

Kolikokrat si človek želi nečesa, pa se ustraši javnega mnenja: kaj bodo ljudje rekli. Človeku pač ni vseeno, ali ga hvalijo ali ne, ali ga spoštujejo ali se mu smejejo.

Koliko je naših ljudi, ki so zabredli na pot, ki ne drži do napredka. Ampak tako je v življenju: tega poznajo, onega in tretjega, pa morajo tako; kaj bi pa drugače rekli. Vzemimo, da se hoče človek nekoliko odpraviti pijači. Tista stalna družba, tisti dozdnevni prijatelji, zbadljivke, bodeči smeh, ki igra ljudem okrog ust vsled tvojega sklepa — kako ga moreš izpolniti, če nisi trden kot skala, da kljubuješ vsem in vsemu. Zeliš si izboljšati svoje stanje, ampak pot do boljšega je prav tako težavna kot je pot do samostojnosti. Vedno pride tisto javno mnenje, tisti smeh pri ljudeh, pa te ostraši.

Recimo, da si obrtnik in začneš sam zase svojo obrt. Namesto, da bi prišli ljudje in dali pogum, pa prihajajo in zasmešljivo ponavljajo: saj ne bo nič. Ampak ti so poleg drugih dokaj dobri, pravi srakoperji so tisti, ki ti pravijo v obraz: da bo uspelo, ko so pa med drugimi, se dregajo in pomežikujejo ter šepetajo: ah, kaj bo ta, beži, beži. Ako hočeš kdaj napredovati, kljubuj vsemu ljudskemu mnenju, ki se glasi: kaj bodo ljudje rekli. Naj rečejo tako ali tako, naj se smejejo ali jokaajo, naj jim bo prav ali ne, reci odločno: to sem jaz, datje pojdem po začetni poti, nasprotna sodba javnega mnenja pa bo tista gonilna sila, ki me bo vzpodbudila naprej, ako bi z željo omagavati pred kakimi dozdnevalmi ali pravimi za-

VABILO
NA NAROČBO!Naročnina na
mesec po pošti

din

14

Dostavljen po
našem raznašalcu

din

16

Posamezna
številka

1

din

V teku dveh in pol leta smo povečali obseg »Večernika« ob delavnikih od štirih na 8 strani, sobotno-nedeljske številke pa od šestih na 16 strani. Obseg prazničnih števil »Večernika« smo dvignili na 32 strani.

V teku dveh in pol leta smo dnevno naklado »Večernika« popetorili, naklado sobotno-nedeljskih števil pa celo posedmorili. Avgusta leta 1938. smo začeli tiskati »Večernik« v 3400 izvodih, že v 50. tednu letošnjega leta pa smo v rednem tisku »Večernika« dosegli naklado

24.500

izvodov. Letošnje izredne praznične številke bo treba tiskati nad

32.000

izvodov.

Trudimo se, da bo »Večernik« čim prej najpopolnejši slovenski dnevnik, ki bo po vseh in po kakovosti vsebine vzor slovenskih listov.

Trudimo se, da postane »Večernik« najbolj prijubljen in največji ljudski dnevnik, ki bo v ponos severni Sloveniji, v korist vsem Slovincem, naši jugoslovanski državi in nacionalni misli pa v pomoč.

Dosedanje naročnine nismo povišali, niti cene za posamezne številke. Povišati tudi ne nameravamo, dokler bo naklada »Večernika« tako rastla kot do sedaj in dokler nas ne bo v to prisilila še bolj katastrofalna druginja.

Vabimo Slovence, da nas v našem prizadevanju podpro. Vabimo jih v krog naših novih naročnikov. Stare naše naročnike pa kot prijatelje našega lista prosimo, da nam vsakdo od njih tudi v svojem interesu pridobi za novo leto vsaj še enega novega naročnika.

»Večernik« v sleherni slovensko hišo!

»VEČERNIK«

Nove naročnike sprejemajo:

Uprava »Večernika« v Mariboru, Kopališka ulica 6, tel. 25-67, 28-67
Poslovalnica »Večernika« v Ljubljani, Franciškanska ulica 6, tel. 46-91
Poslovalnica »Večernika« v Celju, Prešernova ulica 3, tel. 280
Poslovalnica »Večernika« v Ptuj, Čučkova hiša.

prekami.

Koliko ljudi poznamo, katerim so se smejali, danes pa se oni smejejo njim. Poglejte na mnoge, ki so izkoristili priliko ter se osamosvojili, ne da bi izkoristili drugih, temveč so na pošten in človečanski način uspeli. Poglejte tudi take »krepke individualiste« kot je Ford.

Menda je že 45 let tega, ko je zaprhal po cesti njegov prvi samodreč. Koliko je bilo smeja in dovlopov, ko so rinili tisto šajtrgo, ki se je ustavila na vsakih par korakov kot šaltljivi konj. Seveda se danes stari Ford drugim smeja, kajti njemu ni bilo mar, kaj bodo ljudje rekli.

Boryslav

petrolejsko središče v Galiciji

Vt si slovenskega studenta iz zadnjih dni pred zlomom poljske republike

Dva meseca sem, kot montanist praktičar v Boryslawu, središču poljskih petrolejskih polj. Po ukrajinskih vaseh in karpatskih hribih sem s sopraktikantom Poljakom vršil geološko mapiranje in se seznanil z razmerami v krajih, ki so zdaj pod rusko oblastjo.

Središče te industrije je Boryslav. Tu so največji vrelci, rafinerije so v 12 km oddaljenem Drohobiczu. V znatnejšem obsegu so začeli s produkcijo nafte po l. 1901. in dosegli višek tik pred svetovno vojno. Po vojni se je produkcija zmanjšala, zadnja leta je znašala nekaj nad 500.000 ton na leto. Zemeljskega plina so nalovili l. 1938 okrog 580 milijonov m³. Zaposlenih delavcev je bilo nad 14.000. Galicijska nafta dosega približno produkcijo Nemčije, ki je 1938 producirala 614.300 ton.

Poljski inteligent je o socialnih vprašanjih malo razpravljal. Ta problem je odpravil s trditvijo, da pri njih ni velikih socialnih razlik. Mislim pa, da v deželi slahčičev in veleposestev, kjer agrarna reforma ni bila nič bolje izvedena kot pri nas, ni bilo vse v najlepšem redu. V ukrajinskih vaseh sem videl, da tarejo tamošnjega kmeta težave kot pri nas. Nizke cene pridelkom, dragi industrijski pro-

Na splošno je tako, da bodo ljudje vedno nekaj govorili, bodisi o tebi ali o kom drugem. Pojdi svojo pot naprej pod pogojem, da se zavešaš, da delaš pošteno, da je tvoj načrt pravičen. Do gotove meje mora človek biti obziren, da ne postane brezobzirnež. Otresi se verig javnega mnenja, ako te tišče k tlom in ti so v lastno škodo. Glavno pa je, da se najprej sprostiš miselno, da si osamosvojiš duha in da slediš svojemu prepričanju, ki ni škodljivo sočloveku, marveč o katerem veš, da koristi vsem. Skratka: ne bodi hlapec javnega mnenja.

izvodi, pomanjkanje zemlje, so bile glavne težave. Mnogo je bilo primerov, da je družinski oče garal kje v ameriškem rudniku ali tovarni ali na francoski farmi, da z zaslužkom brani posestvo propada, ženo in otroke pa pomanjkanja. Nacionalno so Ukrajinci zavedni, vendar ukrajinski kmet ne pozna onega sovraštva do Poljakov kot ukrajinski izobraženec. V

**FRANZ JOSEF
GRENCICA**
Rt. 5. 02. 22365 od 18. 1. 1940.

rešitvi ukrajinskega nacionalnega problema vidi predvsem izboljšanje svojega socialnega položaja.

Poljske vlade niso pokazale dovolj zanimanja in smisla za kmetijske težave. Svetovna gospodarska kriza je v enaki meri prizadela poljskega in ukrajinskega kmeta.

Vse manjšine so bile sicer po ustavi

enakopravne s Poljaki, dejansko pa je bilo precej drugače. Vzemimo primer Ukrajincev. V državne in javne službe jih niso sprejemali, tudi navadne delavce Ukrajince so podjetja odpustala. Dopuslili pa so prelevitev iz Ukrajincev v Poljake, za kar je zadoščalo, da je grško-katoliški Ukrajinec prevzel rim. katoliško vero in eventualno še končnico -icz ali -ski.

Primer visokega šolstva naj pokaže, kako so Poljaki izvajali enakopravnost: »Ukrajincev in Židov je v Poljski po 8%. Mi damo Ukrajincom možnost, da se vpiše na vsako univerzo v Poljski 8%. Numerus clausus pa velja za vse narodnosti. milijonih prebivalcev Poljske le 2.800.000, dočim jih je po ukrajinski statistiki nad 7.000.000. Čudna je enakopravnost, ko raztresejo Ukrajince po vseh univerzah, da tako ostanejo povsod v 8% manjšini.

Univerze so bile seveda vse poljske. V laboratorijih so pri vajah Ukrajinci izgubljali semestre, ker so morali čakati na prostor. Tehniki so morali doseči pred diplomo določeno število mesecev prakse. Te so delili dekanati po nacionalnih vidikih. Tako je bilo veliko primerov, da je student izpite končal, ni pa mogel diplomirati zaradi pomanjkanja prakse.

Po poljski statistiki so tvorili Židje številčno enako močno narodno manjšino kot Ukrajinci. V vsej Poljski jih je bilo okrog 3.000.000; najštevilnejši so v Galiciji in Ukrajini. Boryslaw n. pr. je skoraj čisto židovsko mesto. Ob sobotah, na židovski praznik bi lahko vse odprte trgovine preštel na prstih ene roke. Enako je v ostalih manjših mestih.

Poljaki se smatrajo za velike Slované in so bili prepričani, da so ves čas po vojni vodili najboljša politika. O ostalih Slovanih pa povprečni poljski intelektualci ni imel dobrega mnenja. Kljub vsemu so pa govorili o bodoči slovanski federaciji.

Z nami, jugoslovanskimi praktikanti so bili Poljaki zelo prijazni. Prometno ministvo nam je s prostimi voznimi kartami omogočilo ogled vseh večjih središč Poljske. Samo žal, da je zadnji del potovanja potekel že v znamenju vojnih priprav. V Gdinji nas je zatekel prvi dan sicer še neoficijne mobilizacije, Katowice so kazale že čisto vojno lice, enako Krakov. Vendar smo tu imeli še priliko, da smo si med drugim ogledali inštitute Rudarske akademije. Z našo revščino v Ljubljani seveda ni mogoče postaviti primerjave. Rudarska akademija, ki je samostojna visoka šola z rudarsko in topilniško fakulteto, ima toliko postopij in inštitutov, ki so vsi najmodernejše opremljeni, kot jih morda nima ljubljanska univerza za vse svoje fakultete. Nas je seveda najbolj zanimalo vprašanje, kje so dobili sredstva, da jim je bilo mogoče v kratkem času toliko zgraditi in opremiti, ko se v Ljubljani za vsak prizidek moramo boriti nekaj let. Skoraj vedno je bil odgovor: »przenajst šlaskie. Torej šlezij-ska industrija je vse zgradila. In pri nas?

Poljaki so bili zelo samozavestni, imeli so veliko zaupanje v lastne sile. Verovali so tudi, da imajo v Francozih in Angležih sigurno, zadostno pomoč. V mestih je potekalo vse v znamenju obrambe pred letalskimi napadi. Po vseh parkih so kopali protiletalske rove, primerne kleti so priredili za zaklonišča. Slika je bila ista v

Franc Sapač

GENERAL WEYGAND

zbira v severni Afriki novo francosko vojsko. Kakor poročajo listi je baje odlo-

čen, da v primeru, če bi Laval s svojo nameravano akcijo proti Angliji uspel, takoj stopi v stik z de Gaulleom ter nadaljuje vojno na strani Velike Britanije.

Iz bojov za pravice hrvatskega kmeta

Pogledi St. Kranjčevića na požrtvovalno delo bratov Radićev v borbi za reakcijo

Stjepan Kranjčević je priobčil v znani zagrebški sociološki reviji „Izraz“ zanimiv članek, ki lepo ilustrira mlade dni hrvatskega kmečkega gibanja. Članek nosi naslov „O prvem programu HPSS“ in odkriva one sile, ki so sprejele kmečko gibanje sovražno že takoj v povojih ter mu stregle po življenju. Kmečko gibanje je v tem boju pokazalo svojo žilavost, saj jo je črpalo iz ogromne večine hrvatskega naroda — onih plasti, ki so bile politično, socialno in kulturno zatirane ter navajene žilavega boja tudi v svojem vsakdanjem življenju. Boj med silami, ki so se bojevale v hrvatski politični areni ob rojstvu kmečkega gibanja še zdaj ni končan. Reakcionarne sile pa so morale stopiti nekoliko v ozadje. Ideje bratov Radićev so naletele na ogromen odziv. Vendar sku-

šajo danes mračnjaki zavirati realizacijo osnovnih točk demokratskega in socialnega programa, ki je vzbil tedaj hrvatske kmečke množice.

Dr. Ante Radić je že 5 let pred ustanovitvijo kmečke stranke pripravljat vse potrebno. Izdelal je ideološke smernice in vzgojil lepo število kmečkih gospodarjev, bodočih soustanoviteljev stranke. Ustanovitev je predložil na enem izmed številnih sestankov in sicer 5. dec. 1901. Kmečka stranka naj bi slonela na „hrvatskem državno-pravnem in na ljudskem kmečkem temelju“. Kmalu po ustanovnem sestanku je bil izdelan tudi strankin program. Tiskan je bil prvič v „Hrvatskem narodu“, ki je bil od konca 1. 1904. do dec. 1905. glavno glasilo HPSS. List so ustanovili 1. 1892. pravaši-frankovci. Njegova ustanovitev in posebno način pisanja je bil povod za Stefana Radića, da se je — po lastnih besedah — „hitro osvobodil starih strankarskih okovov“. Po mnenju Stefana Radića je bil omejen na preozek krog bralcev, ni odgovarjal kmečkim bralcem, ker je bil pisan „nerazumljivo in nerazumno“.

Radić je obiskal Anta Starčevića ter mu to svoje mnenje tudi povedal. Razgovor je pokazal usodno razliknost v presojanju pomena kmečkega ljudstva za nacionalno osvobodjenje hrvatskega naroda in še bolj glede načina, kako bi se mogle te množice razgibati in prevzgojiti. Med drugim je rekel Radić — po lastnem poročanju — sledeče: „...ne delate in ne pišete ničesar za kmeta, ki je naše edino upanje. Kot vidim vam je celo vseeno ali bo ljudstvo list razumelo ali ga pa ne bo. Kaj šele da bi z živo in pisano besedo naučili vsaj svojega Ličana, kako naj brani svojo narodno pravico. Bil sem pred nedavnim v Liki in sem našel tam tako neizobražene ljudi, da so vedeli samo za Boga na nebu, za popa v cerkvi, za svojo kozo v hlevu —

če so jo imeli. Kdo naj uči to ljudstvo če ne vi, jaz in vsi mi drugi, ki smo kmečki olroci? Ante Starčević mu je nato odgovoril: „Naj ga uči hudič ali Bog, jaz ga ne bom. Kdor ga hoče

ima tam „Hrvatsko“, iz nje bo spoznal vse naše sovražnike. „Hrvatski narod“ je postal po 1. 1905. glasilo naprednjakov.

Program HPSS je bil sprejet na sestanku 21 njenih ustanoviteljev 9. januarja 1905. Njen predsednik Stjepan Radić in ostali sodelavci so razvili zanj živahno propagando med ljudstvom. delo pa ni šlo v račun posebno katoliškim krogom, ki jim niso bili po volji ne cilji novega gibanja ne odziv, na katerega je naletele na hrvatski vasi. Dvorna pisarna je prejela številne denunciacije.

Kmalu nato je nenadoma odredil zaplenbo programa tudi državni tožilec ter je bilo zaplenjenih nad polovico vseh izvodov 10.000, ki so izšli v obliki posebne brošure.

Življenje je šlo kljub besu reakcije svojo pot. „Zmedeni“ in „jakobinski“ Radići so mu s svojim programom in delom mnogo bolj odgovarjali kot okostenela reakcija. rg.

* Za 24 dinarjev krasno darilo za Božič. To so miniaturne izdaje Prešerna, Gregorčiča, Aškercja, Jenka, Zupančiča, Murna in »Zalostne«. Vsak izvod stane samo 24 din. Dobite jih v knjigarni »Tiskovne«, Maribor, Cankarjeva ul. 1., tel. 25-45.

Sedmino po dr. Korošcu je opravil včeraj v cerkvi Kristusa Kralja v Beogradu senator Smodej. Beograjski nadškof dr. Ujčić je odpel opelo.

Dr. Kulovec in ban dr. Natlačen sta bila sprejeta pri knezu namestniku Pavlu v avdienci. Pred avdienco sta konferirala s predsednikom vlade Cvetkovićem. Daljše posvetovanje je imel dr. Kulovec tudi s podpredsednikom vlade dr. Mačkikom.

GENERAL DE GAULLE

vodja »akcije svobodnih Francozov« in vrhovni poveljnik čet, ki se nadalje voj-

skujejo na strani Angležev, pridobiva vedno več simpatij v kolonijah in doma. Njegovi oddelki tudi sodelujejo v angleški ofenzivi v Libiji.

MARŠAL PETAIN

ima v zvezi s ponovno rehabilitacijo Lavalu po Nemcih razvozlati nadaljnji po-

tek krize, ki se javlja v Vichyju. Med političnimi poročili javljamo, da prehaja Francija v dobo novih preizkušenj, v katerih bo stari maršal odločil o nadaljnjem zdržanju proti Angliji.

Kultura

Slikarska razstava v Narodnem domu

Letošnja predbožična razstava mariborskih slikarjev v veliki dvorani Narodnega doma, kjer so razstavili svoja novejša in najnovejša dela akad. slikarji Karel Jirak, Ivan Kos, Maks Kavčič, Klavdij Zornik, Lojze Sušmelj in Fran Golob, dočim je sicer napovedani Zoran Mušič zaradi vpoklica k vojakom izostajal, je ena izmed najboljših, kar jih je naša skupina doslej priredila in izpričuje nedvomno, posebno pri nekaterih posameznikih, zelo viden napredek. Razstavljalci hodijo sicer v marsičem precej ločena pota, vendar jih veže vse resno prizadevanje po ustvaritvi lastnega sodobnega izraza. Dejstvo, da je ostalo na razstavi še vedno tudi nekaj manj posrečenih del, ji prav nič ne jemlje splošne kvalitete vrednosti, ki bi zaslužila več zanimanja s strani naše javnosti, kakor ga je doslej bila deležna.

Največ del je razstavil tokrat Karel Jirak, ki je obenem tudi najbolj dograjena osebnost cele skupine. V posameznih delih zasledimo sicer različnost tehnike, toda osnovni ton njegove palete daje pečat vsem, da niso sliže na prvi pogled žig svojega ustvaritelja. To nam dokazuje, da je Jirak že našel svojo značilno noto. Ne izpričuje pa, da bi stal njegov razvoj že ob zadnjem kantonu ceste iskanja. Nikakor: Jirak se bo v splošni dozorlosti nedvomno še dvigal. Na razstavi je zastopan s samimi olji, toda od krajin do portretov in kompozicij. Njegove krajine, kakor sploh vse njegove slike, so izraz močnega čustva, ki ustvarja njegove poglede na predmet in tehniko podajanja. Različnost pa izvira iz njegovega občutljivega temperamenta. V portretih je pokazal, da zna združiti zahteve slikarstva z zahtevami, ki jih stavi slikarju portret, zato to niso le portreti, ampak tudi res slike, tretirane s čisto slikarskega stališča. Posebej pa je izpričal svojo novejšo rast v kompoziciji s svojevrstno fino dojetjo in podano skupino »Lučarice« in »Južina«.

Ivan Kos je razstavil same akvarele, ki so njegova poudarjena domena. Tudi on ima svojo noto, ki se izraža posebno v njegovih ljubezni do malih stvari, do podrobnosti in motivov, ki so sicer včasih na videz kar neprimerni ali malo pomembni, jim pa kljub temu zna dati veljavo. Včasih pa je vendarle preveč podrejen vernosti motiva. Razstavil je krajine, cvetice in portrete ter še risane portrete pokojnega zgodovinarja dr. Frana Kovarčiča. Med krajinami je zelo posrečen motiv iz Trogirja. Portret dr. Kovarčiča je od-

ličen v risbi glave in rok, ostalo pa bi bil morda bolje opravil z manj potezami.

Maks Kavčič je razstavil samo štiri olja, čeprav bi si želeli videti več njegovih del. Po lanskem zelo nemarnem iskanju se je vrnil k svoji prejšnji noti, kjer se uveljavlja zlasti v barvnem sozvočju in v skrbnem studiranju preprostih stvari in njegovih detajlov. Zanimiva je v tem oziru njegova »Kmečka peče«, kakor tudi »Skobelnik«. V krajini so še vidne vrvice, ki so ga vodile do svoječasni mlinov na Muri. Kavčič ima pred seboj še dovolj poti za skanje nadaljnjega razvoja.

Klavdij Zornik je, prav tako kakor Kavčič, zapustil svoj lanski nemir in se spet približal resnemu iskanju od tam dalje, kjer je začel tedaj, ko se nam je prvič predstavil. Pri tem iskanju je dosegel že viden napredek in obeta postati še upoštevanja vredna umetniška osebnost, kar priča zlasti njegovo olje »Na klancu«, pa tudi v tem ali onem ostalih pet del. Da se zelo resno zanima za portret, je dokazal s »Podoba kadilca«, ki je značilna po svoji studirani plastični učinkovitosti in primerni smelosti nekaterih potez. Od tu dalje vodi razvoj lahko do prvovrstnega portretista.

Lojze Sušmelj in Fran Golob sta stopila na tej razstavi pred nas s samimi akvareli in vzbudila v tej slikarski zvrsti zanimanje. Dočim je pa ostal Sušmelj tudi v akvarelih dosledno zvest svojemu načinu podajanja, kakor smo ga videli v njegovih oljih, se je Golob ponekod oddaljil od prejšnje smeri in išče v nove razvoje. Med razstavljenimi akvareli Sušmelja in Goloba je nekaj del, ki morda niso docela dograna, je pa vmes tudi nekaj takih, ki zaslužijo popolno upoštevanje. Naj omenimo n. pr. Sušmeljevega »Volarja« ali »Senožet«, kakor tudi one krajine, pri katerih je izpričal, da zna gledati in slikati, in to z veliko požrtvovalnostjo in ljubeznijo do tudi najmanjših stvari. Med Golobovimi akvareli je zelo dobra »Bajta«, ob njej pa se uveljavlja še nekaj drugih del.

Razstava je tako na vsek način dovolj resen dokaz velike ljubezni, ki vodi naše mariborske slikarje pri njihovem delu, le da bi našla vsaj del upoštevanja tudi pri tisti javnosti, kateri je razstava namenjena. In da bi se končno zlasti naše meščanstvo zavedalo, kakor se je že pri večini drugih narodov, da je dom brez kvalitetnih domačih originalnih del hladen in brez duše.

Novice

Zimska pomoč v Gornji Radgoni

V Gornji Radgoni je edinstven primer, da ima prehranjevalni odbor izvedeno popolno organizacijo v pogledu prehranjevanja šibkejših slojev. Ta prehranjevalni odbor je bil organiziran na pobudo predsednika Gornjeradgonskih občinskih podjetij g. Joža Hrastelja že pred 4 meseci. Oskrbuje redno 650 revnejših družin, ki štejejo 2600 članov. Mesečno daje prehranjevalni urad okoli 22.000 kg enotne moke po izredno nizki ceni 4 din, medtem ko se drugod prodaja ta moka po 5 din kg. Poleg tega je uspelo z izredno štednjo prehranjevalnega odbora pritegniti toliko, da bo lahko za nastopajoče božične praznike razdelil med najrevnejše občane okoli 1000 kg moke.

Združenje trgovcev ljutomersko-rad-

gonskega okraja je prispevalo za obdaritev revne šolske dece znesek 2000 din, g. Ivan Potočnik, trgovski poslovodja tvrdke Joža Hrastelja, pa je zbral za šolsko deco v tuk. trgovskih krogih znesek 2000 din.

Sokolsko društvo priredi prihodnjo nedeljo, 22. t. m., ob 15. v društveni sobici na Zorzinjevem svoji deci, naraščaju in revnejšemu članstvu bogato božičnico, na kateri bodo revnejši člani in deca obdarjeni z oblačili in drugimi božičnimi dobrotami. V fond za obdaritev te revne dece je prispeval dr. Boezio Lenart 650 din, na družabnem večeru pa je članstvo nabralo 247.50 din, pa tudi nabiralna akcija, ki še ni dokončana, obeta izredno lep uspeh.

Socialno skrbstvo za pohabljenico deco

Ljubljanski Rotary klub je imel pretekli teden sestanek, na katerem so razpravljali med drugim tudi o skrbi za pohabljenico mladino. O tem vprašanju sta govorila gg. dr. Krejči in univ. prof. dr. Božidar Lavrič. Na pobudo ljubljanskega kluba je bilo ustanovljeno posebno društvo pod predsedstvom generalnega ravnatelja g. Riharda Skubca, ki je zbra-

lo za pohabljenico deco že nad 180.000 din. Tej človekoljubni akciji sta se pridružila tudi ostala slovenska rotarska kluba. Sestanku so prisostvovali tudi ban g. dr. Natlačen, ljubljanski in mariborski župan gg. dr. Adlešič in dr. Juvan in predsednik državne rotarske zveze v Jugoslaviji bivši minister dr. Ružič. Navzoči so bili tudi mariborski in kranjski Rotarci.

Ena milijarda din za odkup tobaka

Iz Beograda poročajo, da je monopolska uprava zvišala odkupno ceno za letošnji tobak. Zvišanje je znatno in bo monopolska uprava izdala letos za odkup tobaka eno milijardo din. Tobak bo

imel ceno 20 do 40 din za kg.

Poleg tega bo letošnji pridelek tobaknega semena znašal okoli 400.000 kg. — Znano je, da vsebuje tobakno seme 40% olja. Odkupili ga bodo po 5 din kg.

Tudi tovarna železniška tarifa povišana

Poročali smo že, da bo 1. januarja stopila v veljavo povišana železniška potnata tarifa. Sedaj pa je prišlo iz Beograda poročilo, da bo istega dne povišana tudi tovarna tarifa za 25 do 50%. Zvišane bodo vse pristojbine za tovarni promet.

Snežni zameti in mraz

Nekaj izrednega je, da je letos tako zgodaj pritisnil silen mraz v vsej državi. Celó v Dalmaciji, kjer so navadno mile zime, imajo letos hud mraz s snežnimi zameti. Najhuje je v Južni Srbiji in Bosni ter na Liki. Mnoge reke so zamrzile. V vsej državi je oviran železniški promet, tako da imajo vlaki velike zamude. Tudi rečni promet je ustavljen zaradi velike množine ledu. Letošnja zima je terjala že več človeških življenj, kar ni nič čudnega, saj je ponekod do 27 stopinj mraza in še več.

BOŽIČNICE PO SOLAH SLOVENSKEH GORIC

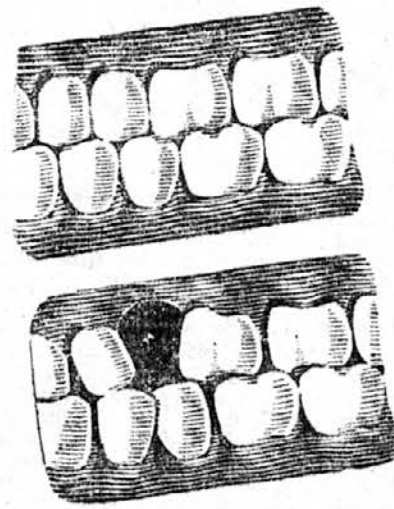
Tudi po Slovenskih goricah ima učitelstvo dovolj posla s pripravljanim šolskih božičnic. Po posrednih šolskih okoliših so zbirali prispevke. K temu delu so pritegnili tudi šolarje. Glavni nabiralni dan je bila zadnja nedelja. Druge dneve v tednu deca nima časa, ker morajo že privarjati pri domačih opravilih pridno pomagati. Mladina se je razpršila na vse strani. Vsak je imel določen okoliš za zbiranje prispevkov. Pot jih je vodila od viničarjev h kmetom, posestnikom itd. Revnejši ljudje so v mnogih primerih pokazali več smisla za taka človekoljubna dejanja.

Prodajalce

„Večernika“

V ponedeljek 23. t. m. pošljemo v prodajo božični „Večernik“ tudi onim prodajalcem, ki jih prejmejo običajno samo ob sobotah.

Uprava „Večernika“

32
-1
27

Teško prebolite če izgubite zob - vendar pa se malokdo zaveda, da je to samo začetek. Kajti en izgubljen zob lahko pogubi tudi sosede zobe! Nikar, da radi nezadostne nege trpe Vaši zobje! Uporabljajte redno zjutraj in zvečer Sargov Kalodont, ki čisti temeljito zobe, obenem pa odpravi zobni kamen in prepreči, da se ne naredi drug. Sargov Kalodont Vam ohrani bele, zdrave in trdne zobe.

SARG

KALODONT proti zobnemu kamnu

Velika tuba je posebno ekonomična!

Beograd preskrbljen s kruhom do nove žetve

Beograjski župan g. Tomić je sprejel predstavnike tiska in je izjavil, da je beograjska občina že sredi poletja ustanovila aprovizacijo za preskrbo prestolničnega prebivalstva s kruhom in življenjskimi potrebščinami, zlasti pa tudi s

kurjavo. Občina je preko Prizada in Ravnateljstva za prehrano kupila doslej že 1000 vagonov pšenice, kar bo zadostovalo do nove žetve. Beograjskim pekom je občina razdelila že 100 vagonov moke.

Ptui

P. Naročajo „Večernik“ v poslovalnici Večernika na Zrinjsko-Frankopanski cesti 10a (Čučkova hiša). Oglašujte v „Večerniku“, ki je na Stajerskem najbolj razširjen dnevnik.

P. Lepa božičnica Kola jug. sester v Ptuj. Kolašice v Ptuj so tudi letos pridile velik mladinski praznik z bogato božičnico. V sokolski dvorani v „Mladiki“ se je zbralo mnogo otrok. Pod vodstvom učiteljstva so otroci najprej pred okrašenim božičnim drevescem izrekli zahvalo

dobrotnikom, malčki iz otroškega vrta pa so prikazali živo božično sliko. Obdarovali so okoli 220 otrok.

P. Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri „Gospodar tuje hiše“. Sijajna komedija s starimi znanci.

P. Kino „Royal“ predvaja v nedeljo in v ponedeljek „Od Narvika do Pariza“.

O Denarni zavodi v Sloveniji v tisk pred božičem ne bodo poslovali.

O V Sredlšču ob Dravi je ogrizel stekel pes več šolarjev in živali.

Celje

Seja celjskega mestnega sveta

Sinoči je bila redna seja mestnega sveta. Župan se je uvodoma zahvalil mestnim svetnikom; ki so se udeležili pogreba dr. Antona Korošca in vsemu celjskemu prebivalstvu, ki je ob tej priliki na kakršenkoli način sočustvovalo. Sklenili so: Na filme, razen na poučno-didaktične, bodo tudi odslej pobirali mestno uvoznino v znesku 100 din, vseeno, ali se igrajo prvič ali kot repriza. — V Novi vasi se bodo izvršila najpotrebnejša kanalizacijska dela. — Penzijski fond advokatske in notarske zbornice se zanima za nakup parcele na Vrazovem trgu, vendar se ne bi vezal pri sedanjih razmerah na zazidavo parcele. Mestna občina vztraja na svojem sklepu, da če se parcela odproda, se mora tudi čim-

prej zazidati. — Hodnik ob Mariborski cesti bodo čistili na stroške mestne občine. S Sav. podr. SPD se podaljša zakupna pogodba za Celjsko kočjo za eno leto pod istimi pogoji. — Izvršili bodo elektrifikacijo vasi Lokrovec in Dobrave, če se bodo vsi posestniki zavzeli na priključitev in sprejeli tudi ostale pogoje glede prispevkov v elektrifikaciji. — Razpiše se dobava 45 kom. vodovodnih števcev. — Osnova se je mestni preskrbovalni urad in sprejel pravilnik tega urada. Člani urada so: predsednik župan dr. Voršič, namestnik Černelč, člani Fazarinec (Jagodič), Lazarevič, (Tonič), Močan, (dr. Dolničar), Krajnc, (dr. Gantar), Kroflič, (Arnsčak), Stepič, (in Kocmur).

Ljubljana

a Božične počitnice na ljubljanskih strokovno-nadaljevalnih šolah bodo trajale od 22. decembra do vključno 10. januarja 1941.

a Praznik sv. Stefana ni brezmesen dan. Ker je v četrtek, 23. decembra praznik sv. Stefana, je mestno poglavarstvo odredilo, da ta praznik ni brezmesen dan, zato bo pa v ponedeljek 30. t. m. brezmesen dan. Na praznik sv. Stefana mesarski obrati ne delajo, zato naj se gosposinjstva in gostilniška podjetja založe z mesom že pred prazniki.

a Ljubljansko gledališče. V drami: danes veseloigra „Skrivallnice“, v nedeljo drama „Lepa Vida“, znižane cene. V operi: danes opereta „Grof Luksemburški“ pri znižanih cenah. Jutri popoldne krstna predstava izvirne mladinske operete „Angel z avtom“, zvečer opera „Carmen“, gostuje Elza Karlovčeva.

Trbovel'ski drčbiž

Upokojitev. Občinski referent za vojne zadeve g. Grosar Franc je pri dolgoletni vestni službi na lastno prošnjo upokojen.

Krutej Pavle, nadpoštar v p., bivši vodja Vodenke pošte, je v četrtek podlegel pljučnici. Dosegel je visoko starost 85 let.

Rudarjem bodo zvišali plače. Ker je indeks cen življenjskih potrebščin v zadnjih mesecih močno narasel, stoji delavci Trboveljske premogokopne družbe pred novim mezdinim pogajanjem z družbo. Zadevna anketa bo predvidoma 7. januarja 1941 v prostorih generalne direkcije v Ljubljani.

„Kallifornijska gripa“ tudi v Trbovljah močno razsaja zlasti med šolsko mladino. Ne mine skoro dan, da ne bi bil zabeležen kak primer obolenja.

c Umrl je na Mariborski cesti 59 letni akademski slikar Avgust Seebacher.

c Novi proračun mesta Celja za leto 1941-42 izkazuje 21.790.988 din izdatkov in prav toliko dohodkov. V kritje so predvidene občinske doklade, takse in druge javne v dosežanju izmeri.

c Zdravniško dežurstvo OUZD ima jutri dr. Josip Cerin, Prešernova 1.

c Nočno lekarniško službo ima od 21. do 27. t. m. lekarna „Pri Mariji Pomagaj“ na Glavnem trgu.

c Avto je podrl v Aškerčevi ulici 33 letnega hlapca Matevža Turka ter ga težko poškodoval.

c Pri podiranju drevja je deblo padlo na 52 letnega dninarja Tomaža Vidmarja iz St. Pavla pri Preboldu. Zlomilo mu je nogo in ga tudi po glavi močno poškodovalo.

/ Zahvala celjskega župana dr. Alojzja Voršiča. Ko se je po Celju razširila no-

vica, da je prenehalo biti srce našemu največjemu Jugoslovani in Slovencu dr. Antonu Korošču, je tudi naše mesto zajela globoka žalost. Na javnih in privatnih slovesijih so zaplapolale žalne zastave in simbolično dokazovale globoko žalost za tako nenavadno preminulim vodjem Slovencev. Na tem mestu izrekam kot celjski župan svoje najtoplejše zahvalo vsem onim narodno mislečim, ki so na kakršnen koli način pokazali svoje sočustvovanje. Prepričan sem, da bo vsa javnost ohranila pokojnega častnega občana in velikega dobrotnika, dr. Antona Korošca v najčastnejšem in trajnem spominu. Slava mu!

/ Meščani — okoličani — pozor! Danes je odprla v lastni hiši v Gosposki ulici 7, tvrdka Alojz Mastnak, poleg trgovine na veliko tudi trgovino na drobno s specializiranim in kolonialnim blagom ter dolikatesami. Trgovina je s svežim blagom dobro založena. Priporoča se za obilen obisk.

Maribor

Župani predlagajo socialno davščino

»V SLOVENIJI DO NOVE ŽETVE NE BOMO STRADALI«. ZAGOTAVLJA
PRESEDNIK PREVODA

Ze včeraj smo na kratko poročali o sestanku županov iz štajerskega dela Slovenije, ki ga je sklicala v mariborsko mestno poslovalnico županska zveza. Glavni del je bil posvečen preskrbi Slovenije z zadostno količino živil. Tozadevni referat je imel predsednik Prevoda g. minister Snoj, ki je v skoraj dve uri trajajočih izvajanjih podal nazorno sliko o stanju prehrane pri nas in poudaril, da v Sloveniji do nove žetve ne bomo stradali, ker je poskrbljeno za dovoljne količine najvažnejših živil. Ni izključeno, da se bo kruhu primela tudi krompir, ker so poizkusi v tej smeri ugodno izpadli. Govornik je opozoril 120 zastopnikov občin o važnosti občinskih preskrbovalnih uradov. Sledila je zanimiva debata. Župani iz raznih krajev so predložili svoje lokalne tegobe s prehrano ter dali marsikatero pobudo, ki jo bo predsednik prevoda predložil mednarodnim v preučitev.

V omiljenju beže, ki vlada med revnejšimi sloji, so sklenili zbrani zastopniki podeželskih občin, predložiti svoje predloge kr. vladi. Ker se je bati, da bi event. spomladski zmanjkalo živil, naj dala vlada in banska uprava preskrbovalnim uradom v Sloveniji več živil na razpolago. Ban

naj predpiše bogatejšim davkoplačevalcem in ustanovam posebno socialno davščino, ki naj bi znašala pri davku in avtonomnih dokladah od 20—100 tisoč dinarjev 5 odst., od 100—500 tisoč 10 odst., nad 500 tisoč pa 15 odst. S to izredno davščino, ki bi jo ubirale davčne uprave, bi razpolagal ban po zaslišanju zastopnikov županske zveze, Kmetijske zbornice, Delavske zbornice, Zbornice TOI ter zastopnikov avtonomnih mest. Ključ za pravično razdelitev naj bi se določil po številu v posestvih prihajajočih oseb v posameznih občinah. Iz te davščine bi se podpirali samo ljudje brez premoženja in taki bajtariji, ki žive tudi v bedi ter nimajo niti živil niti sredstev za najnujnejše potrebe. Vse podpore naj bi se delile v naravnih, ne pa v denarju, in to na ta način, da bi se uživalci podpor zaposlili pri javnih delih, ali pa tudi ne. Izbira v tem pogledu bi imel ban. Gori omenjena davščina naj bi se odbijala pri predpisu davkov.

Včerajšnji sestanek je nudil verno sliko potreb našega podeželja ter bo v veliki meri služil za podlago pri ukrepih za zboljšanje gospodarskega in socialnega stanja v severnem delu Slovenije.

Maribor — mesto vrtov

POSESTNA IN GRADBENA STATISTIKA

Maribor meri okoli 7 kv. km površine. Od tega odpade 68 ha na zemljišča in njeve, 295 ha na vrtove, 29 ha na travnike, stavbe in pripadajoča dvorišča zavzemajo površino 132 ha, javne ceste, ulice, trgi in vodna površina pa 180 ha. Največjo površino zavzemajo vrtovi, zato se Maribor po pravici imenuje vrtno mesto.

Sedaj je v Mariboru 2213 hiš, pred 10. leti pa jih je bilo 1768. Med temi hišami je 1969 stanovanjskih hiš s pripadajočimi

gospodarskimi zgradbami. Mesto ima 7738 stanovani. Poleg tega je v mariborskih hišah 1376 trgovskih, obrtnih in poslovalnih lokalov ter prostorov.

Vseh posestev je v Mariboru 2659, posestnikov pa 1784. Posestva so zadolžena za okoli 130 milijoni, ker znaša toliko zemljiškinja obremenitev mariborske posesti. Nekaj hipotek je celo v tujih valutah (funt sterlingi).

Veže in stopnišča je treba razsvetliti

Od več strani smo dobili pritožbe, da nekateri hišni lastniki ne skrbijo za primerno razsvetljavo na vežah in stopniščih, kar ogroža najemnike, še bolj pa tujce, ki se v hiši sploh ne spoznajo. Nerazsvetljena stopnišča pa predstavljajo

* Ne pozabi v nedeljo na plesno šolo v Sokolskem domu.

sedaj, ko se že zgodaj zmrachi, tudi še drugo nevarnost. Prijatelji tuje lastnine lahko najdejo tam skrivališče, od koder se ponoči laže vtihotapijo v stanovanjske prostore. Znan je celo slučaj, da je neki najemnik izjavil svojemu hišnemu gospo-

daru pripravljenost, da prispeva mesečno primeren znesek za razsvetljavo stopnišča, ki pa je kljub temu še vedno nerazsvetljeno. V razmerju s stroški, ki bi nastali v slučaju kake nesreče zaradi pomanjkanja razsvetljave na stopnišču, je naprava, oziroma vzdrževanje razsvetljave jako poceni ter je pričakovati, da se bo ta zadeva uredila brez interven-

* Sokol Pobrežje ne pozabi v nedeljo na plesno šolo Maribor-matice.

cij, ki bi bile za obe prizadeti stranki neprijetne.

Gledališka predstava za šolsko kuhinjo

„Petrčkove poslednje sanje“ bodo uprizorile jutri ob 15. v Narodnem gledališču učenke I. dek. meščanske šole, da omogočijo vsak dan toplo kosilo svojim revnejšim součenkam v šolski kuhinji. Starši popeljite svoje otroke v gledališče, da se pridružijo Petrinku na njegovi poti v pravljeno kraljestvo sanj, ter prispevajte s tem za človekoljubni namen prireditve.

m Za studentske reveže je poslala pisarna dr. Komarjaka ob priliki neke poravnave 500 din.

m Uradni dan Zbornice za TOI se v božičnem tednu radi praznikov ne vrši. Prihodnji teden bo namesto v sredo že v torek, 31. t. m. Združenje trgovcev za mesto Maribor.

m Trgovine bodo odprte 21. decembra samo do 17., delikatesne trgovine pa do 19. Opoldanskega odmoru ta dan ne bo. Združenje trgovcev za mesto Maribor.

m Avtobusni promet na Božič. 25. decembra na progah Maribor — Pekre — Limbuš, Maribor — Selnica in Maribor — Sv. Martin ne bo prometa. Na vseh ostalih podeželskih progah bodo vozili avtobusi redno po voznom redu.

KARTOTEKE „SOFRA“
Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

m Pavlihov oder Gledališča mladega rodu bo imel otvoritveno predstavo 20. dec., ob 16. v deški ljudski šoli v Studencih.

m Združenje pekarskih mojstrov v Mariboru naznanja svojim članom, da je na prošnjo dovolilo mestno poglavarstvo, prične v ponedeljek, 23. in v torek 24. t. m. z delom v pekarnah že o polnoči. Ker s opekarne na božični dan in Stefanovo ves dan zaprte, se prosi občinstvo, da se oskrbi s kruhom že v torek. To velja tudi za sreska načelstva mariborskega, desni in levi breg.

m Aktivno z raznimi dokumenti je nekdo izmaknil trgovskemu poštiku Jakobu Pučkotu za glavni pošti, ko je pri lini plačeval čekovni račun.

Pripenetite
svetlo dom...

z sodobnimi TUNGSRAM KRYPTON žarnicami! Zadovoljni bodete, ker bo razsvetljava boljša, poraba toka pa manjša.

BOLJŠA LUČ, MANJŠI STROŠKI!

TUNGSRAM
Krypton

ročali na 4 mesece strogega zapora. Državni tožilec se je pritožil proti preniško odmerjeni kazni.

STAMPILJKE „SOFRA“
Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

* Sokol Maribor I. ne pozabi v nedeljo na plesno šolo Šokola Maribor-matice.

Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin. „BATA“.

* Tudi letos najizbranejša darila v svinčenem kristalu in umetnem porcelanu pri Zlati BRISNIK.

* TOPLO PERILO za vsakega nudi zelo ugodno modna trgovina MIRKO BREČKO, Maribor, Aleksandrova c. 23.

* Darila za vsakogar pisemski papir — zadnje novitete pri Zlati BRISNIK.

* Mladinske knjige in otroške slikadice v veliki izbiri dobite v knjigarni „Tiskovne“, Maribor, Cankarjeva 1, tel. 25-45.

* LEPA NOGAVICA — lepa noga — le iz modne trgovine MIRKO BREČKO, Maribor, Aleksandrova c. 23.

* LE PRAKTIČNA DARILA nudi danes zelo ugodno modna trgovina MIRKO BREČKO, Maribor, Aleksandrova c. 23.

* Sokol Maribor II Pobrežje bo priredil dne 22. dec., ob 7. uri II. naraščajočo akademijo. Po akademiji družabni večer. Vljudno vabljeni. Zdravo.

* Neprimerno boljši od drugega ruskega čaja je naš aromatični

„E M O N A“ CVETLIČNI ČAJ
Prijetno boste presenetili Vašo družino in Vaše goste. Zahtevajte samo originalno pakovanje.

* Nov klubuk je moški pozabil v oljarni. Taborska 7.

* Zvočni kino Pobrežje. Dne 21. 25. in 26. dec. prekrasni film „Sestra Marija“.

* Kot darilo — polnilna peresa v največji izbiri po najnižjih cenah pri Zlati BRISNIK.

* Brivnice in Česalnice v Mariboru bodo 24. XII. odprte do 19. ure brez opoldanskega počitka. Dne 25. XII. ves dan zaprte, dne 26. XII. odprte od 1/28. do 12. ure, dne 31. XII. odprte do 21. ure z opoldanskim počitkom. Na novo leto in praznik Treh kraljev ves dan zaprte, v nedeljo, dne 5. I. pa odprte od 1/28. do 12. ure. Na Božič 25. t. m. je tudi koldvorska brivnica zaprta.

* Hotel Zamore jutri v nedeljo pojedina gost. rač. puranov in zajcev.

* Božične fotografije, bilečke, knjižne vizitke C. M. razglednice v največji izbiri vam nudi knjigarna in papirnica „Tiskovne“, Maribor, Cankarjeva 1. Tel. 25-45.

* Stanol papir v vseh barvah. Božični papir za zavijanje daril, angeljske lase, papir za zavijanje sladkorčkov kupujte v knjigarni in papirnici „Tiskovne“, Maribor, Cankarjeva 1. Tel. 25-45.

* Do 23. t. m. sprejemam božična naročila. Na Stefanovo je atelje adrt cel dan. Družinski posnetki. Foto Japelj, Gosposka 18/I.

* Božiček — pri Osetu, Koroška c. 26.

„I. božični »Večernikov« šahovski turnir“

Sinoči se je turnir nadaljeval s 6. kolom. Najlažje delo je imel Kukovec, ki je naravnost demoliral Marvinovo holandsko obrambo ter v napadu zmagal. Babič in Marotti

* Gostilna Krempl, furaš, divjačina itd. pristna vina.

* Zahvala. Delavstvo zaposleno v podjetju Doctor in drug se zahvaljuje g. ravnatelju Habermanu za božičnico, katere je z velikim zadovoljstvom prejelo ter želi veselo božične praznike in srečno novo leto. — Delavstvo.

* Mestno kopališče bo tudi v ponedeljek odprto.

* Ne pozabi v nedeljo na plesno šolo v Sokolskem domu.

m Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom in njihovim upravičenim svojim vrši v neodložljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika v nedeljo, 22. decembra 1940, g. dr. Pogruje Stanko, Tyrševa ul. 14/I.

m. Nočno lekarniško službo bosta vršili od 21. do vključno 27. decembra Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85 ter lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Narodno gledališče

Sobota, 21. dec., ob 20.: „Na cesaričin ukaz“. Znižane cene.

Nedelja, 22. dec., ob 15.: „Petrčkove poslednje sanje“. — Ob 20.: „Na dnu“. Znižane cene. Za igralski pokojninski sklad. Konec tedna v gledališču. V soboto, 21. se ob znižanih cenah ponovi zabavna in melodiozna opereta „Na cesaričin ukaz“. V nedeljo bo v korist šolskim kuhinjam popoldanska predstava otroške igre „Petrčkove poslednje sanje“, zvečer pa se od letošnjega repertoarja ob znižanih cenah ponovi M. Gorkoga slovita dramska slika „Na dnu“. Ta proslava gre v korist igralskega pokojninskega sklada.

„Petrčkove poslednje sanje“ uprizori Podmladek rdečega križa na meščanski šoli na Stefanovo ob 15. uri. Režira učitelj g. Tič Srečko.

Kino

* Grajski kino. Danes biser češke filmske umetnosti. „Skušnjava“. Naš božični spored „Dva divja goloba“.

* Esplanade kino. Odlični nemški vele-napeti film „Trije kodoni“. Najboljši akrobatski svetovnoznani trio izvaja v filmu vratolomne akrobacije.

* Union kino. Do vključno ponedeljka „Trije bratje siromaki“ z znamenitimi komiki bratje Ritz. Zabava in smeh. Naš božični spored: „Andy Hardy, na divjem Zapadu“, z priljubljenim Mickey Rooney-jem.

* Zvočni kino Pobrežje, dne 21. in 22. dec. „Tiha noč, sveta noč“. 24., 25. in 26. dec. „Sestra Marija“.

Smučarska poročila

Rimski vrelec: —10 C, sneži, 6 cm pršiča. Logarska dolina (sestre Logar): —19 C, jasno, 6 cm skorjastega snega.

Na Pohorju sneži, izgledi za praznike ugodni!

Važna opozorila!

Zaradi velike nade in velikega obsega moramo začeti s tiskom božične številke »Večernika« že v ponedeljek opoldne. Zato nam je nemogoče še sprejemati za božično številko male in velike oglase. — Kot nadomestek zanje pa sprejemamo v upravi »Večernika«, Kopališka 6, še do jutri, v nedeljo do 12. ure, reklamne plačane NOTICE.

Izjemoma bo sprejemala plačane novice jutri, v nedeljo popoldne do pol 7. ure zvečer, knjigarna in papirnica »Tiskovne«, Cankarjeva 1.

sta zgodaj zavila v končnico, v kateri je imel Babič nevarnega prostega kmeta, ki mu je prinesel zmago. — Zanimiva je bila partija Vidovič—Lobkov. Po razletu srednje igre je bila prekinjena v boljšem položaju za Vidoviča. — Gerželj je sinoči doživel drugi poraz. V divji Sicilijanki proti Mišuri je napravil spet v otvoritvi nekaj taktičnih pogrškov, skušal se je rešiti z navidez silnim napadom na Mišurino kraljevo krilo. Toda Mišura je odlično pariral napad in v odločilnem trenutku sam prešel v protinapad. Gerželj je sicer še vedno imel v rokah možnost remija, kar pa je prežil, Mišura pa je smehljaje popravil celo točko. — Partiji Čertalič—Kuster in Knehtl—Stupan sta bili prekinjeni. Prihodnje 7. kolo bo v ponedeljek, 23. t. m.

Stanje po 6. kolu: Mišura 4 (1), Babič 4, Kukovec 3 (3), Stupan 3 (2), Vidovič 3 (1), Gerželj 3, Lobkov 2 in pol (2), Marotti in Marva 2, Knehtl in Kuster 1 in pol (1), Čertalič pol (1) točke.

Prirodosna kramljanja

Če se spopadejo strupene kače med seboj

Grozotni prizori v zavodu, kjer goje na hujše strupenjače za pripravljanje seruma

V Port Elizabethu v Južni Afriki se danes živi učenjak, ki je že več stotisočim ljudem s svojim serumom proti kačjemu piku rešil življenje.

Celih 40 let že vodi učenjak zavod v Port Elizabethu, kjer iz kačjega strupa pripravlja serum. Spisal je tudi knjigo o kačah, o njihovem življenju v zavodu, o njih borbi s človekom in med sabo. Naštevava vrsto teh strašnih pošastí. Zavod sam ima vse kače, ki jih le more dobiti, strupene, nestrupene, povodne itd.

Najstrašnejša med strašnimi je v prvi vrsti afriška kobra,

dalje črna, zelena in rumena mamba. Slednja je dolga tri in pol metra in še čez ter je tako strupena, da so ji divjaki dali ime »Senca smrti«. O mambi pravi Fitz Simons: »Črna mamba je Atila med kačami. Zdi se, kakor da bi bil demon ustvarjajoče narave v tej kači potisnjen na vrhunec popolnosti. Učinek njenega pika je vedno smrten«.

Nekoč zagleda sam Fitz Simons črno mambo, kako se grozeče dviga iz trave. Čeprav se je zavedal nevarnosti trenutka, ni hotel pobegniti, ker se je zanašal na svojo dvocevko.

Mamba se je kakor blisk zavijala proti njemu.

Videl je samo nekaj črnega leteti proti sebi, v naglici je ustrelil, pa ni zadel.

— Če bi moj tovariš ne bil bolj miren, potem bi ta zgodba ne bila nikdar napisana, piše učenjak.

Drug primer: Osemnajstletni mladenič, sin g. Werdui-a, je za lučaj kamna daleč od hiše našel na mambo, ki se je grela sredi polja. Grozeče je dvignila glavo in se z vsilo vrgla proti nesrečnemu mladeniču. S svojo težo ga je podrla na tla in v nekaj minutah je bil mrtev.

Tretji primer: Na vrtu je sedelo pod figovim drevesom dekletce in čitalo. Nenadoma se je potuhnjeno od zgoraj zazibala velikanška črna mamba.

Samo en pik je zadoščal in dekletce je umrlo na stole.

Razburljivi divji boj med črnim gadom in zeleno povodno kačo. V vodi, ki je napeljana okoli kačjega vrta Port Elizabetha, so med drugim tudi žabe za kače. Seveda si morajo kače same iskati hrano. Kače so kanibali. Kdor je manjši in slabši, ga močnejši mirno pohrusta.

STRAHOTEN SPOPAD MED POVODNO KAČO IN GADOM

Zelena, a nestrupena povodna kača je srečno ujela žabo in jo pravkar počasi in z užitek vlekla v žrelo. Obedujočo tovarišico žakoli opazi še enkrat večji in kot noč črna kača in se prihuljeno plazi mimo. Dela se, kakor da ga kričeca žaba niti najmanj ne zanima. Naenkrat pa bliskovito naglo šine proti žabi in jo že tudi drži za nogo. Povodna kača se z vsemi silami upira roparju. Jezno trga in vleče, kar more, toda gad je močnejši. Zdj vlečeta vsak na svojo stran in grizeta naprej, kolikor kateri more, tako da se lačni žreli kmalu dotikata. Gad ne pomišlja dolgo, naglo spusti svoj delež in že drži glavo svoje nasprotnice v žrelo. Ta kmalu spozna strahoto položaja in se z vsilo izvija iz smrtonosnega oklepa. Gad ne popusti več svojega plena. Zakaj tudi? K žabi je dobil še celo debelo kačo, kar je vsekakor lep plen, ki si ga noben drug ne bi dal zlepa iztrgati.

PO SILNEM BOJU PODLEŽE GAD

Vsa upehana povodna kača za trenutek popusti. Gad napravi z žrelom nekaj krepkih sunkov in že je vsa glava kakih 8–10 cm v njegovem žrelu. Zadnji trenutek se je povodna kača menda le premislila. Zvijala se v kolobarjih okoli nasprotnika, ga stiska in mu lomi rebra. Gadu zmanjkuje sape, glava se nemirno pomika sem in tja, z repom srđito tolče in ometa po zemlji, dviga se in premeta po prahu, zaman. Nasprotnica ne popusti niti za sekundo in ga drži kakor v kleščah. Zdj gre le za to, kdo bo zdržal. Ali ona z glavo v njegovem žrelu ali on v njenih kolobarjih. Gad se naenkrat potaji. Najbrž si misli, da bo povodna kača vsaj malo odnehala. Pa ni. Najbrž je vedela, kakim upom se vda: njen potuhnjeni nasprotnik. Zato ga kar naprej stiska in čaka, kdaj bo izpustil njeno glavo. Poteče pol ure in še deset minut. Gad

na novo ometa z repom po zemlji, njegovo telo se v kratkih in krčevitih sunkih stresa, nekajkrat se z objemalko vred prevrne okrog samega sebe, nato pa pogine. Povodna kača se počasi odvija. Z zadnjimi močmi se opre zmagovalka na neravna mesta na zemlji in se počasi izvija iz nasprotnikovega žrela. V boju je kača pozabila na žabo. Po zmagi je brez obotavljanja svignila k vodi in izginila v lotosovem listju.

Kobre požirajo najraje

kače, o katerih menijo, da molzejo ovce na paši.

Kobre jih jedo kot delikateso in jih love, kjer jih morejo. Če jih pa ni, napadajo tudi druge kače.

SPOPAD MED MAMBO IN KOBRO

Nekoga dne, pripoveduje Fitz Simons, je lačna kobra napovedala vojno velikim in močnim mambam. Mamba je aristokrat med kačami in nikdar ne beži z bojneja polja. Tako sta se to pot spoprijeli dve najbolj strupeni kači. Na muzejskem vrtu se je vnela bitka, ki je bila vredna svojih dveh zlatih gvineji. Sluga se je bal za črno mambo, ker je kobra bolj strupena in sta bili samo še dve mambi. Mamba pa je imela že itak nekaj kačjih pikov v koži in bi očitno ne preživela borbe. In res je

mamba hipoma vpadla in poginila, kobra pa je bila še živahna in ni kazala niti najmanjših sledov zastrupljenja. Mirno je požrla mambo, jo z glavo naprej počasi vlekla vase in jo že polovico pospravila. Naenkrat pa se je začela po vsem telesu tresti in obležala je mrtva.

ČE SE SPOPRIMETA KOBRA IN GAD

Med hudo strupene kače štejejo tudi neko vrsto afriških gadov, ki so znani pod imenom »puf-gad«. Tudi tega se je treba skrbno ogibati, ker je sila hud borec. Žival in človek bežita s pota že na njegov svarilen žvižg iz visoke trave. Tudi med tem gadom in črno kbro je v muzejskem vrtu prišlo do spopada. Kobra ga je prva napadla, toda gad se je še pravočasno izognil z vratom. Ni pa mogel zavarovati tudi hrbita, kamor ga je zadela kobra s strahovitimi zobmi. Gad je reagiral, dva dolga in ostru zoba je zaril v hrbet nevarne nasprotnice. Kobra se je strašno razkačila, popustila je nasprotnikov hrbet in sekala z nevarnimi zobmi, kamor je mogla. Pa tudi gad ni odnehal, vedno znova je grizel kbro. Toda gadov strup je glede moči daleč za onim kbro. Kmalu je poginil. Prej pa je še strupena zoba potegnil iz kobrenega hrbita. Kobra si ga je takoj privoščila. Požrla ga je le dve tretjini, potem je tudi sama podlegla strašnim ranam, zadobljenim v borbi.

Trava, ki preživlja milijone ljudi

Sladkorni trs ni prav nič drugega kot neke vrste trava. Iz Azije so ga prenesli že v 15. stoletju na Sicilijo, na Madairo, Kanarske otoke in po odkritju Amerike na Antile in bližnjo ameriško celino. Tod so kulture sladkornega trsa povezane s tragično usodo sto tisočev zamorskih sužnjev, ki so jih prepeljali iz afriških pragozdov preko Atlantika v Ameriko.

Dandanes je sladkorni trs najvažnejši izvozni produkt, največji dohodek mnogih dežel tropskega podnebja. Setev in žetev sladkornega trsa je na Sundskih otokih v veliki meri zavita v mističen čar božanske volje. Poleg najprimitivnejšega milina opaziš tu ogromne dimnike modernih sladkornih tovarn, ki izdelujejo velike zaloge sladkorja za izvoz.

Doraslo steblo trsa ima 25 kolen. Z 1 ha pridobivajo nad 4000 kg sladkorja, na Kubi celo 12.000 kg. V novem času se uporabljajo na velikih nasadih moderne parne pluge ali bencinske traktorje. Ob prvem dežju in pod toplim tropskim soncem požene mlado trsje. Po osmih mesecih je rastlina 2–4 m visoka in dorasla.

V vroči sončni pripeki se trs suši. Sok v njem se zgosti. Po desetih mesecih požene cvetje, tedaj je trs zrel, v sebi ima največjo množino sladkorja. Na stotine pridnih rok odrezuje trs tik nad korenino, nalože ga na vozove ter odpeljejo v tovarne. Beli sladkor se nato natovori na ladje ter prepelje v vse smeri sveta.

Neznana Afrika izginja z zemljevida

Afrika je imela že v starem veku pomembno vlogo v evropski zgodovini. In ko so jo kasneje razni raziskovalci odkrivali svetu ter so za njimi evropske države kos za kosom zasedale črno celino, se je krčila vedno bolj površina še neznane tajinstvene zemlje.

Vse kolonije ali mandatne dežele Afri-

Lov z gonjači je v Angliji zelo razvit

Angleži so znani kot strastni lovci. Seveda jim je bombardiranje izpod neba v mnogočem pokvarilo to veselje. V Angliji je nad 330 društev, ki se navdušujejo za lov z gonjači. Ta sport je prišel tja iz Italije. Leta 1836 je namreč preživil v Rimu lord Chesterfield, ki je pripeljal s seboj svoje konje in več desetih psov. Z rimskimi aristokrati je zahajal na lov na lisice, ki jih je v okolici večnega mesta dovolj. Princ Odescalchi je prepustil lordu ob odhodu vse svoje živali. Naslednje leto je Odescalchi ustanovil društvo za lov na lisice. Prvi njegov tajnik je bil Flavio Chigi, poznejši papeški nuncij in kardinal. Leta 1848. je cerkvena vlada prepovedala lov na lisice. Pozneje je papež prepoved preklinal in rimski mogotci so si šteli v posebno čast, če so se smeli udeležiti pogonov na zvitorepko.

Nova obleka je za ženo mikavna samo dotlej, ko jo vidi na drugi ženi.

ke so dandanes do zadnjega kotička raziskane. Še so morda v prepadih dolinah šumečih gorskih rek skrite soteske, ostali del Afrike pa ni več neznani človeštvu. Kolikor prihaja Velika Britanija v stike z Afriko, ne pozna niti enega neraziskane kraja. Prav tako ni več nobenega plemena domačina, ki bi bil belcem neznani. Danes lahko potuješ z avtom od atlantske obale po vsej Nigeriji, tja do Čadskega jezera ali do Khartuma v egiptskem Sudanu. Nigerija sama ima z ozko tirnimi progami 2500 km železnic. Od ustja Konga do jezera Tanganjike v osrčju celine in po vseh večjih pritokih. vse do mej Rodezije, se vrši redni železniški in parniški promet. Od rodezijske meje se odcepijo železnice z luksuznimi vlaki v južnoafriško Unijo.

Afrika postaja vedno gostejše prizorišče človeške dejavnosti, samotno življenje nekdanjih urojencev se umika modernemu tempu izživljanja. Črna celina je zemlja še velike bodočnosti.

Kako si žuželke pripravljajo papir

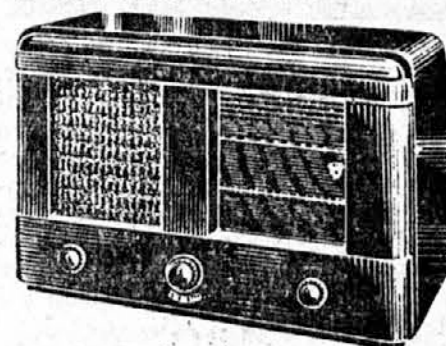
Nekatere vrste os imajo posebno zmogljivost, da izdelujejo papir za svoja gnezda. Z močnimi čeljustmi odtrgajo 2 do 3 mm debela lesena vlakna s kolov, plotov, lesenih strešnih skodelj, olupljenega drevja, desk in drugih izsušenih predmetov.

Osa vlakna razkolje, razgrize požveči in oslini, dokler ne postanejo lepljiva snov, ki jo zgnete v drobno kroglico. Ta posel opravlja na mestu, kjer je našla surovino. Z nožicami pograbi osa kroglico ter jo odnese na kraj, ki si ga

Zena je ona, ki določa okus in kulturo svojega časa.

Za sodoben dom si izbere

4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

ORION
RADIO 150

RADIO d. o. z. LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7
RADIOVAL, LJUBLJANA, Dalmatinova ulica 13
ANTON BREMEC, CELJE, Miklošičeva ulica 2
L. LUŠICKY, MARIBOR, Koroška cesta 11

TUDI LAIKI SO IZUMITELJI

Star je že nauk, da se genialnost ne da priučiti. Zato mora vsak izumitelj v svoji stroki doseči vse bistveno iz lastne moči. Iz zgodovine vemo, da Kopernik ni bil zvezdoslovec, ampak kaplan. Odkritelj zakona o ohranitvi energije, Robert Mayer ni bil fizik, nego zdravnik. Herschel, ki je odkril Uran in vrsto drugih zvezd je bil godbenik. Zeppelin pa častnik in ne izenir.

Velik fizik Guericke (1602–1686), ki je ugotovil velikost zračnega pritiska, elastičnost zraka in izumil zračno črpalko, je bil jurist. Pod švedskim kraljem Gustavom Adolfom je kot poveljnik Magdeburga zgradil most preko Labe, čeprav je le mimogrede poslušal mehaniko in fiziko. Simon Stevin je bil najprej trgovec in izterjevalec davkov. Postavil je prvi pravilno teorijo o poševni ravnini, stavek o paralelogramu sil in uvedel decimalni račun.

Drug laik Gianbattista della Porta je izumil laterno magiko in temnico ter tako položil temelje sedanji fotografiji. Zdravnik Thomas Young je objavil pomembna dela o mehaniki, toploti, akustiki, teoretični kemiji in ladjegradnji. Določil je gostoto zemeljske gmote, dognal vzrok plime in oseke, izračunal povprečno človeško starost in razvozljati hierogliffe. Slovita brata Montgolfier, izumitelja vodljivih zrakoplovov, sta bila tvorničarja papirja. Duguerre, ki je položil temelje fotografiji, je pa bil navaden davkar in slikar.

je izbrala za gnezdo. Tu se začne ploščenje papirnega testa. Z neznansko potrpežljivostjo gladi in lika živalca tvarino med čeljustmi. Ko je list dovolj gladek, napravi osa iz njega šesterokotne stanice, zavetje za bodoči zarod.

Ose gnezdo je zgrajeno po okoliščinah, v katerem se nahaja. Če je domovanje na planem, rabi osa trd, suh les, ki lahko kljubuje vremenskim neprivikam. V zatišju pa sega živalca tudi po napol gnilem tvarivu, ki ga predela v pivniku podoben papir.

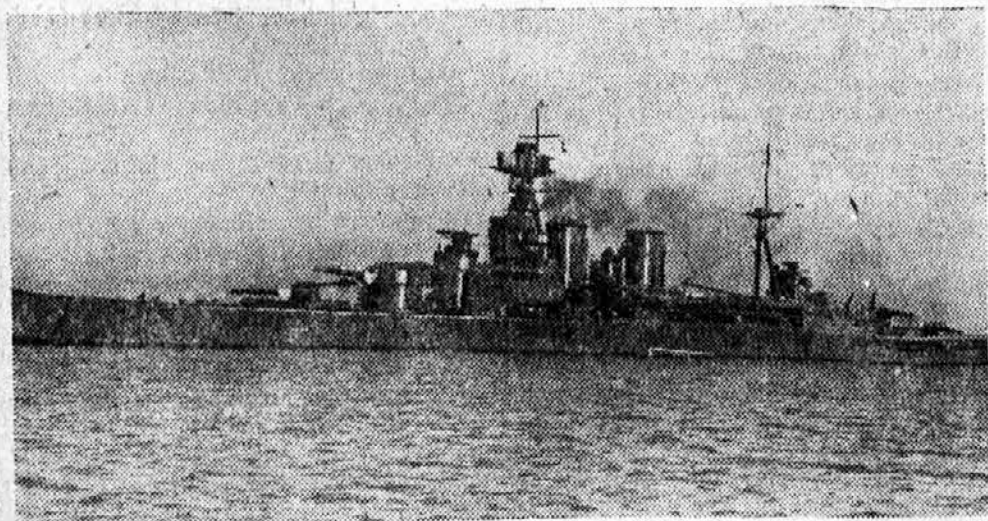
Čudež za nepoučene: rdeč ali črn sneg

Malo je ljudi, ki bi vedeli, da se javlja sneg tudi v svetlo rdeči barvi. Ko je kapitan Ross dospel 1818 na obalo Grenlanda, je na veliko začudenje opazil rdeča snežišča. Čim globlje je šel na otok, tem močnejša rdeča barva je sijala z njega. Prizor je Rossa tako začaral, da je ozemlje imenoval »Karminaste pečine«. Od povsod so prihajali ljudje, da bi videli rdeči sneg.

Pojav ni redek tudi v naših Alpah, so ga zasledili na Goreniskem in ob B'atnem jezeru so pred 10 leti ljudje strme

gledali rdeča snežišča. Še bolj prestrašeni so bili nepoučeni turisti, ki so pod znožjem Karpatov zagledali zelen sneg. V vseh teh primerih gre za mikroskopično majhne rastline, ki životarijo v snegu, v katerem skoraj ni hrane. Njih barva izpreminja sneg, nizke rastlinske kolonije žive le na površju, kjer se sneg tali.

V Alpah ni redek črn sneg. V tem primeru gre za takozvane ledeniške bolhe, ki se zbero v milijonskem številu na snegu, da se zdi popolnoma črn.

Oklepniča »Hood« (42.000 ton) je stala 1.620.000.000 din. Ima 8 topov po 15 palcev

Ženski kotiček

V pripravi na praznike

Vsi tožimo o težkih časih, a vendar se vsi prav pridno pripravljamo, da bomo vendar čim slovesneje preživeli božične praznike.

Marsikatero gospodinjstvo sem slišala v zadnjih dneh, kako je dejala: Letos pa ne bomo imeli nič posebnega za božič — ni denarja. Res je, ni denarja, a vendar vem, da bodo povsod nekaj posebnega imeli, ker je božič. Gospodinja vendar mi-

sli na božič že malo poprej nego družina. Že v jeseni kupuje orehe, krljice, lešnike, mandlje, fige, rozine, čokolado in podobno, da bo lahko za božič spekla sadni kruh. Res je, sadni kruh, če je narejen kakor je treba, ni poceni. Pač pa predstavlja v mnogih hišah nekaj tako z besedo »božič« povezanega, da bi gospodinja sama najbolj trpela, če bi ga ne bilo. In zato bo! Pa naj bo, če mora biti in če je lahko.

Vendar pa imajo tako-le za praznike

vse gospodinjstvo eden in isti greh: nakuhajo namreč in napečejo kakor za kakšno gostijo, kakor da bi mislilo biti 3 dni po božiču konec življenja. No ja, letos bodo ja verjetno nakuhale in napekle nekoliko manj, toda še vedno preveč. Človek le ne more razumeti, čemu je zadostovalo tri dni pred božičem skromno kosilo, morda celo brez mesa, za božič pa mora biti na mizi več nego morejo pojesti oči, kaj šele želodec. Saj je res, da je božič velik praznik, toda zato še ni treba prirediti pravega tekmovanja v žretju ali kako bi bilo že najbolje to imenovati. Na mizi vidimo govejo juho (govodine seveda ne, ker je prevelik praznik) svinjetino, perutnino, morda še celo divjačino in bogve kaj še vse, celo serijo prikuh in solat, konpotov in močnatih jedi, sadje, vino, črno kavo in običajno božično pecivo. Ja, človek božji ali ni to vnebovpijoča potrata? Potrkaj se na prsa pa reci da, in ker je še dovolj časa, napravi za božič sicer prazniku primerno kosilo, ne pa cele gostije. Pomisli na to, da bo čez 14 dni ali 3 tedne še tudi eden dan in da bo družina tudi takrat vesela, če bo prišlo kaj dobrega na mizo.

Pripravimo se torej na božič po potrebi in po pameti!

Kaj bi kuhala v božičnih dneh?

Ponedeljek:

Opoldne: 1. Krompirjeva juha. 2. Sesekljani zrezki. 3. Kisla repa. 4. Kruhovi cmoki. Zvečer: Zrezki od opoldneve. Krompirjeva solata.

Torek:

Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Govedina iz juhe dušena v čebuli. 3. Krompirjev pire. 4. Solata. Zvečer: Sarma. Pecivo. Čaj.

Sreda:

Opoldne: 1. Ragu juha. 2. Pečena pura. 3. Opečen krompir. 4. Mešana solata. 5. Ruski punč in božično pecivo. Zvečer: Mrzla pura. Čaj Potica.

Četrtek:

Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Ocvrti svinj-

ski kotletki. 3. Dušen riž. 4. Zeljeva solata. 5. Pecivo z vinskim šatojem. Zvečer: Mrzla svinjetina z gorčico. Čaj.

Petek:

Opoldne: 1. Riževa juha. 2. Zemljev narastek. 3. Kompot. Zvečer: Ocvrte sardelice. Solata.

Sobota:

Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Govedina. 3. Paradižnikova omaka. 4. Krompirjev pire. Zvečer: Segedinski golaž.

Nedelja:

Opoldne: 1. Možganska juha. 2. Telečja pečenka. 3. Krompir. 4. Rdeča pesa. Zvečer: Telečji paprikaš. Kruh. Čaj.

Božično pecivo

Španski vetrci. Napravi trd sneg iz 1 beljaka in zmešaj vanj 7 dkg sladkorja sipe, pomešane z vanilijo. Polagaj sneg z žlico na pomazano pekačo ali oblate v obliki kupčkov ter jih deni v pečico ali v peč, potem ko si vzela iz nje kruh, da se počasi osuše in zarumene.

Vaniljevi rogličji. Deni na desko 18 dkg moke, 14 dkg sirovega masla, 7 dkg sladkorja in 6 dkg zmletih lešnikov, mandeljnov ali orehov. Iz tega napravi testo, ki ga razreži na kosčke orehove velikosti; zvaljaj za prst dolge, na koncih nekoliko koničaste zvaljke, ki jih polagaj na pekačo za prst narazen ter vsakega še na pekači zaokroži, da

dobi podobo rogličja. Postavi jih v srednje vročo pečico, da se malo zarumene. Pečene pavaljaj še gorke v vaniljevem sladkorju.

Keksi brez jajc. Deni v loncu 1/2 l mleka, 16 dkg z vanilijo stolčenega sladkorja, nekaj zrn soli, 6 dkg sirovega masla ali masla in pol dkg z lesom sirte jelenove soli (jelenova sol se dobi v lekarni in drogeriji). Ko se mleko prav malo segreje, zamesi s pol kg moke. Dobro zgneteno testo razvaljaj in delaj naprej kakor za druge kekse.

Medene rezine. Deni v skledo 1/2 kg moke, 20 dkg sladkorja, tri osminke litra mleka, 15 dkg medu, majhno žličico cimeta, velik šcep dišave, drobno zrezano lupino polovice limone, 1/2 pečilnega praška in žličico jedilne sode. Vse skupaj prav dobro stepi in stresi v veliko, pomazano in z moko potreseno pe-

kačo, testo enakomerno razravnaj in ga potresi z drobno zrezanimi orehi ali lešniki. Postavi testo v precej vročo pečico in zreži pečeno na poševne kosce.

Božična torta Stepaj v kotličku 4 cela jajca in 12 dkg sladkorja, in sicer najprej na gorkem toliko časa, da je nekoliko mlačno, nato pa še na hladnem pol ure, da naraste. Prideni žličico drobno zrezane limonove lupine in 12 dkg moke. Zmes stresi v pomazan z moko potresen model in jo peci v srednje vroči pečici 20—25 minut. Ohlajeno torto ploskoma prereži, da nastane dva kolobarja, ter napravi nadev: mešaj četrte ure 10 dkg sirovega masla, 1 rumenjaka, 7 dkg sladkorja (nekoliko vanilijevega) in primešaj čez nekaj minut 1 1/2 žlice močne črne kave. Nato namaži en kolobar tam, kjer si prerežala, na tenko z nadevom in položi drugi kolobar na prvega; namaži po vrhu še z ostalim nadevom ter natakni v prevleko olupljene, na listke narezane v pečici zarumenjene mandeljne. Če nimaš mandeljnov, lahko potreseš z zmletimi orehi. Postavi torto na hladno in kadar jo hočeš rezati, segrej črno kavo ter pomakaj vanjo nož, da se tako torta lepo in gladko reže.

Božični šartelj. Najprej nalij v skledico 3 žlice mlačnega mleka, pridene žlico sladkorja in 1 1/2 dkg droži, vse zmešaj z žlico in postavi vstran, da vzhaja. Nato zmešaj v večji skledi 1/2 vročega mleka, 2 žlici sladkorja, nekoliko soli, 6 dkg sirovega masla, 2 rumenjaka in pičel liter moke, vse premešaj, pridene vzhajani kvas in 2 dkg masti, zopet dobro zmešaj in stepaj 20 minut. Nato pridene žličico drobno zrezane limonove lupine in pest rozin; ko si rozine zmešala, stresi testo v dobro pomazan model, ki ima na zredi cev, in postavi na gorko, da vzhaja. Pomaži ga z jajcem in peci ga v srednje vroči pečici 3/4 ure. Pečenega stresi na krožnik ali desko in še gorkega potresi z vaniljevim sladkorjem.

Sadna potica. Napravi nadev: Skuhaj 1/2 l namočenih in opranih suhih hrušk, kuhanim odstrani peške, peclje in muhe, jih deni na desko in jim pridene 6 suhih fig, pest orehovitih jedrc in nekoliko drobno zrezane limonove lupine ter vse skupaj prav drobno zreži. Nato stresi vse v skledo in prilij 1/2 l vročega mleka. Testo pa napravi kakor za potico.

Božična darila v današnjih dneh

Globoko v nas je zakoreninjena navada, da se sorodniki in prijatelji, pogosto le znanci med seboj za Božič obdarimo z najrazličnejšimi darili, katera imajo v prvi vrsti namen nekoga razveseliti, v drugi vrsti šele okoristi. Gre pa tudi za ohranitev običaja. Zato še dolgo ne bo tako slabih časov, ki bi zmogli ta običaj odstraniti. Od ust si bo priftgal marsikdo, samo da bo lahko položil pod božično drevesce skromen dar in tako razveselil svoje najdražje.

Povdariti je namreč treba, da gre pri božičnem darilu v prvi vrsti za dobro voljo. Gledati pa moramo vseeno na to, da je darilo tudi posrečeno izbrano. Posebno v današnjem težkem času ne kaže denarja kar tako v en dan zemetati. Ako je denar že izdan, naj ima nekdo tudi korist od tega. Nekdaj smo se pri izbiranju daril bali, da ne bi s preveč praktičnim darilom užalili osebe, kateri je darilo namenjeno, posebno še, če nam dotična oseba ni sorodnik ali sicer zelo domača. Do današnjega dne so se časi in z njimi vred mi do tolike mere izpremenili, da ne more biti govora o kaki užaljenosti vsled preveč pametno izbranega darila, ker le tako lahko neko praktično darilo imenujemo. Vsakemu razumnemu človeku se mora v tej draginji, v času vsestranskega pomanjkanja in stiske

zdeti ja naravnost otročje, če dobi recimo za Božič v dar, škatlo bombonov, ko bi mu bila stokrat bolj dobrodošla nova kravata, britev ali pidžama. Zopet žensko, mislečo z današnjimi razmerami, bo do mnogo bolj osrečile nogavice, rokavice, pulover, garnitura toplega perila ali karkoli podobnega, nego steklenica, še tako lepo dišečega parfema. — Kaj pomaga otroku za božič lepa slikanica, ko pa bo že kmalu po božiču potreboval copate za telovadbo, zvezke, risalni blok, šestilo in mnogo sličnega. Vse to bo otroka prav tako ali morda še bolj razveselilo, nego slikarica ali razne igrače in sladkarije, s katerimi se bo bavil le kratko dobo.

In mati? Ji bomo morda kupovali za božič škatlo s priborom za manikiranje nohtov, lepo vazo ali krožnik za torto, ko ji vendar mnogo bolj ustrezemo, če ji kupimo za gospodinjstvo drva, premog, moko, milo, mast ali bučno olje, če ji poravnamo račun za elektriko, stanovanje ali šiviljo?

Praktični in vedno le praktični moramo biti, ker to zahteva od nas današnji čas, ki ne dovoljuje otročjega tolmačenja življenjskih razmer. Ko pa nam bodo prišljali zopet boljši časi, pa bomo zopet izbirali za darila bombone, parfeme, cvetje in razno lepoticje.

Ogl. reg. S. Br. 7006/38

Pazor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se često potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

W. E. Barthell:

ŽENA V DŽUNGLI

Eksotični roman iz INDIJE

»Pojdite. — Okrepite se — spočijte. Jutri zjutraj iščite naprej.«

Mawasa je prošila, da bi smela biti ponoči pri njej, ali tudi ona je morala slediti nказu gospodarice.

Beata je ostala sama — vso noč. S praznimi, vročimi očmi je stremela predse v temo. Zažvižgal je snežni veter z gora in mrzlo dihljal v šipe — in drevje v džungli se je upogibalo pod njegovo silo. Noč je ležala nad mrtvaško tiho pokrajino. Celo najbednejši prosjak se splazi v varstvo kake kočice, se greje ob kakem ognju, ali si poišče neko zavetje, četudi pri živini v hlevu, četudi v kaki skalni razpoki...

In otrok — otrok je bil sam.

Agnes!

Zmeden je zgrabila Beata predse v temo, kakor da hoče neusmiljenemu molku iztrgati njegovo žrtev. Zgrabila je krčevito z razkrečenimi prsti — zgrabila je v prazno.

Stokajoče je omahnila nazaj. Na preprogi se je zvila kakor ranjena žival. In še strašneje jo je zgrabila groza. Če bi on to vedel — otrokov oče — ki ga ji je zaupal! Če bi zahteval od nje otroka — in ona bi mu ga ne mogla dati! Život žene se je uskočil; slabost jo je dušila. Potem je krč bolečine popustil — in po treh

prečutih nočeh na poti in prekokanih urah četrte noči, je Beata zaspala na preprogi.

Ob prvem svitu jutra, ki se je zalesketal na oknu, je bila že na svojih ranjenih nogah.

Napravila je komaj nekaj grižljajev za zajtrk, ki ji ga je bila prinesla Mawasa, in spila kozarec vina za krepčilo. Potem je stala, oprta ob mizo, pred svojimi ljudmi. Tiho, toda jasno jih je nagovorila.

»Moja hči ni prišla — torej se je nekaj zgodilo, ali pa je zašla. Ne zadostuje, da jo iščemo me dve ženi in vi trije možje sami. Storili bomo svojo dolžnost — kaj ne? Boste storili to Agnes na ljubo? — Za hip je prestala, nato je enakomerno nadaljevala: »Eden od nas pojezditi doli v budistično vasio in obljubi ljudem veliko plačilo, če nam pomagajo.«

»Jaz pojdem.« skoči voznik k vratom.

»Čakaj! — Če si govoril z budisti, jezdi naprej v Dardshilling in se javi policiji. Povej, kaj se je zgodilo, in prosim za pomoč. Tu — Beata seže po ročno torbico in izvleče čekovno knjigo. Naglo izpolni list. »Tu, zato dobiš v banki denar — dvigni denar.«

Vodnik se globoko prikloni in odhiti. Beatine oči so žarele.

»Ghagira Musimwalli — si pripravljen.

6 iskati še enkrat?»

Ghagira je poškilil po čelih. Negibno so držale materine oči njegov pogled.

»Da«, je zajeceljal.

Beata se skloni in izpolni drug list.

»Vzemite, so ji gorele oči. »Zaupam ti.«

Ghagira Musimwalli se je ni drznil pogledati; sklonil se je globoko in izginil. »In ti?«

Stari Bengalec je častitljivo prekrizal roke.

»Pošljite me, mem-sahib!«

»Hočeš iskati?«

»Da.«

Zopet je hiteko pero čez papir.

»Tu — vzemi. Zaupam ti.«

In spet so pognale plameneče besede enega sla na dan.

»Mawasa!«

Ponižno skloni Indijka glavo.

»Boš iskala z menoj?«

»Da, gospodarica?« Poslednjič je hotela Beata kakor iz navade seči po peresu — Mawasa se brani.

»Ne moreš mi poplačati, če te ljubim, gospodarica!«

Beata je bila presunjena. Vzdihlila je in ovila roke okoli svoje mlade služabnice.

»Mrtva je — ne vidim je nikoli več!« je klicala obupano. Mawasine tresoce se roke so onemoglo gladile plave lase. Toda Beata se je kmalu spet zbrala. »Na delo — nimamo časa — mogoče gladuje — trpi žejo — joče — trpi!« In kakor z enim skokom je bila pri vratih.

»Pridi! Moj otrok čaka na svojo mater!«

In zopet dan — in zopet noč. Obup je bičal iščočo mater, in njene oči so bile slepe od jokanja. In zopet dan — tedaj pridejo zjutraj vaščani. Beata jim plane nasproti.

»Hvala vam, da ste prišli!«

S tujim mrmranjem je prišel odgovor. Ghagira Musimwalli je priškusoval s pazljivim obrazom. — Beata je motrila njegov obraz.

»Govori — govori — kaj hočejo?«

»Iskali so, o gospodarica, vse globeli tega kraja so prehodili, vse gozdove prebrskali — včeraj ves dan.«

»In nič našli?«

»Nič.«

Beata je stala ravno in okorelo.

»Reci jim, naj iščejo naprej. Reci jim, da bodo bogato poplačani — če privedejo Agnes.«

»Iskali so že ves dan zaman —«

»Tu, vzemi — zdaj jim — pojasni, kaj pomeni — zopet je sfrtjal ček v Ghagirino roko. »Prosim vas, iščite! Iščite mojega otroka!«

Ghagira jih je nagovoril. Zahvala je zazvenela Beati nasproti — možje so se nagnili in se ponovno podali na pot — na sever, jug, vzhod, zahod.

Z zmedenimi lasmi in rdečimi očmi je sedela Beata na nekem kamnu pred hišo. Sonce se je toplo igralo na njenem obrazu. Veter je nežno pihljal, dobrikajoči se poljub neba. Okoli gora in doline je predla tišina.

(Dajce.)

Zanimivosti

Zena z „zlato“ krvjo

Brezprimerna požrtvovalnost, ki je bila nagrajena s častnim doktoratom

Pred nedavnimi medicinska fakulteta na univerzi v Washingtonu podelila gospe Rozi MacMullin častni doktorat. Ameriški listi so vest sprejeli z velikim navdušenjem, poudarjajoč, da je gospa MacMullin ena izmed redkih žen, ki si je resnično zaslužila ta častni naslov.

Bilo je pred petimi leti v Philadelphiji. Gospa MacMullinova je obupana stala ob bolniški postelji svoje varovanke, male Roze Marije, otroka njene umrle sestre. Njena ljubka mala varovanka je dobila zastrupljenje krvi, ki ga je povzročil tkz. »zlati bacil« (bacillus aureus). Zdravniki, zbrani okoli bolne deklice, so izgubili vsako upanje, da bi mogli otroka še rešiti, kajti zastrupljenja, ki jih povzroči zlati bacil, navadno končajo s smrtjo. Na smrt obsojenega človeka more rešiti edino transfuzija, ki bi jo dal človek, ki je navedeno zastrupljenje srečno prebolel. To je edina rešitev!

Po časopisju in po radiu so iskali človeka, ki bi bolezen že prebolel ter bil pripravljen dati kri za transfuzijo. Toda vsa prizadevanja so bila zaman. Za otroka ni bilo rešitve. Slednjič je obupana gospa MacMullinova izjavila zdravnikom, da je pripravljena žrtvovati se za otroka. Predlagala je, naj ji vcepijo smrtonosni zlati bacil. Tej njeni nameri so se zdravniki odločno opri, češ, da bosta na ta način izgubljeni dve življenji. Ali gospa je vztrajala pri svoji pogumni nameri. Izročila je zdravnikom podpisano izjavo, da si dovoljuje vcepiti »zlati bacil«, ne da bi zdravniki za to prevzeli kakršno koli odgovornost. Prosila jih je in rotila s sklenjenimi rokami, dokler je slednjič niso uslišali. Z bolne deklice so prenesli bolezen na gospo MacMullinovo. Nekaj ur nato je žena že ležala v deliriju. Po 48 urah so ji vzeli kri ter izvršili transfuzijo na umirajočem otroku. Dva dni nato so izvršili še drugo transfuzijo. Čez dober teden sta bili teta in nečakinja rešeni.

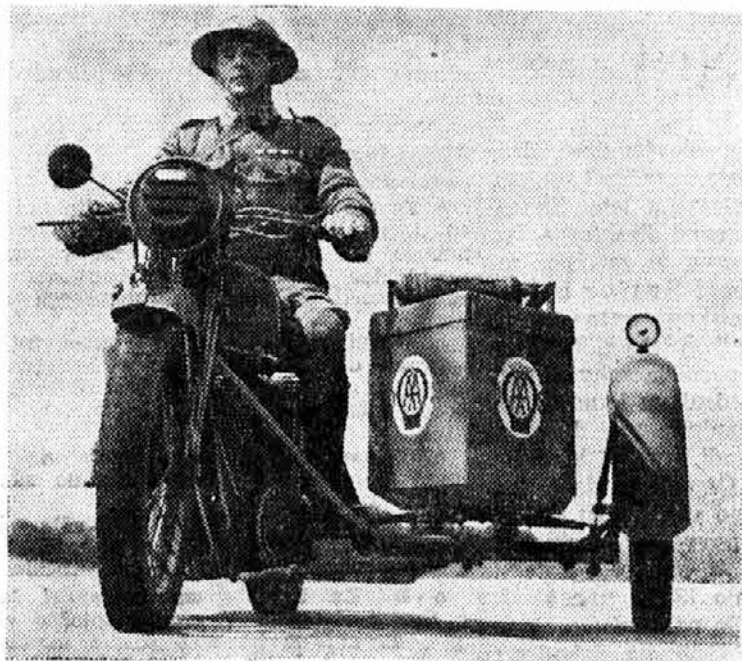
Prefekto je dobro leto. Gospa MacMullinova in njena nečakinja sta bili zdravi in srečni. Ko je gospa nekega večera sedela pri radijskem sprejemniku, je nenadoma zaslišala prošnjo, s katero neka obupana mati išče človeka, ki bi hotel dati kri za njenega 16-letnega sina, ki je zbolel radi »zlatega bacila«. Gospa MacMullinova ni premišljevala niti minuto, oblekla si je plašč in se z avtomobilom odpeljala naravnost v bolnišnico. In deček je bil rešen smrti. Na ta način je do letos jeseni gospa MacMullinova rešila še

dvajsetim drugim otrokom življenje. Srečni starši, ki jim je pogumna žena rešila otroke, so jo obsipavali z ljubeznivostmi in ji ponujali bogate darove, toda gospa je vsak dar z radostnim smehljajem odklonila, vsa srečna da je mogla s svojo osebnostjo pomagati človeku, ki je po njem smrt že stegovala svojo koščeno roko.

Odkar se je gospa MacMullinova tako brez

primerno pogumno žrtvovala za svojo malo nečakinjo, ko si je dala vcepiti »zlati bacil«, jo pozna vsa Amerika pod imenom »žena z zlato krvjo«. Medicinska fakulteta, ki ji je pretekli mesec podelila častni doktorat, pa vodi poseben seznam vseh onih, ki so nevarno bolezen preboleli. Ti bodo poslej zadnja rešilna bilka onim nesrečnejšem, ki jih utegne zastrupiti »zlati bacil«.

Motorizirana straža na angleških cestah

Angleški Avto-klub je dal vojski na razpolago svoje motorizirane cestne patrle, ki so bile vključene v redno vojsko kot pomožni oddelki. Te cestne straže neprestano krožijo po angleških cestah, kjer vzdržujejo in pazijo na red, v prav taki meri pa tudi opazujejo vsako gibanje po prometnih žilah. Če bi opazili kolikšak sumljivca, takoj javijo vojaški oblasti.

Serum, ki da koražjo

Japonski univerzitetni profesor in medicinski strokovnjak Ranito je dognal po dolgotrajnih raziskovanjih in eksperimentiranjih, da ni hrabrost odvisna samo od duševnih sposobnosti, ampak tudi od kemijskih procesov v samem človeškem organizmu. Taka teorija je dala japonske-

mu znanstveniku pobudo, da je odkril alkaloid, katerega bodo na Japonskem vbrizgavali bojazljivcem in plašnejšem. Posledice seruma za hrabrost se ohranijo v človeku precej časa; razumljivo je tudi, da je profesorjevo odkritje bilo v današnjih časih zelo pozdravljeno.

Celuloza iz „slonove trave“

V Stuttgartu je bilo pred nedavnimi zasedanje tropskega in kolonialnega nemškega odbora, na katerem je imel strokovnjak za celulozno volno vladni svetnik dr. Eberswald daljši predavanje o možnostih izkoriščanja novih celuloznih virov v kolonijah. Tropično rastlinje nudi nešteto možnosti izkoriščanja in iz-

rabe. Zelo uspešno bi se dala izrabiti zlasti tkzv. »slonova trava«, ki je je polna vsa Afrika. Z lahkoto bi se dala koncentrirati in predelati v staničevino ali pa vlakenca. »Slonova trava« je namreč izredno močna in trpežna, poleg tega pa je je toliko, da bi je industrija nikoli ne mogla izčrpati.

Po 10 letih je našel svojo ženo v norišnici

Pred desetimi leti je bila mlada žena angleškega zdravnika dr. R. Danona iz Ipswicha na kopanju na reki Daben. Poslej je niso več videli. Na pridu ob reki so našli njeno obleko, torbico in sončnik. Mož in sorodniki so bili prepričani, da je nesrečna žena utonila. Zagonetno pa se jim je zdelo, ker reka sploh nikjer ni naplavila trupla. Kljub temu je sodišče proglasilo ženo kot mrtvo.

Pred nedavnimi pa je v zdravnikovi ordinaciji zabrel telefon. Iz Londona je nekdo sporočil, da se zdravnikova žena nahaja v norišnici. Dr. Danon je takoj odpotoval v London, kjer je zares našel svojo ženo v norišnici. Nesrečna žena je

bila v popolni živčni depresiji, svojega moža pa je kljub temu prav jasno prepoznala. Zanimivo pa je, da žena ne ve povedati prav ničesar, na kakšen način je prišla v umobolnico in kaj se je z njo zgodilo onega usodnega dne, ko se je kopala na reki.

POGUM

Levji krotilec se do jutra ni vrnil domov z neke proslave. Zaman ga je doma čakala žena. Zjutraj ji pravi hišnica:

— Gospa, danes ponoči se vaš mož ni vrnil domov?

— Ne, ta strahopetnež je šel spat v levjo kletko...

On nikoli ne packa

Soennecken nalivno pero enakomerno spušča črnilo, a vsak eventualen presežek upije vase. Zato Soennecken nalivno pero nikoli ne packa.

Soennecken

nalivno pero

se dobiva v vseh boljših trgovinah s pisarniškimi potrebščinami

Kanal med Baltičkim in Črnim morjem

Morska pot iz Baltičkega v Črno morje vodi sedaj okoli cele Evrope, pri čemer je treba skozi pet ožin, in sicer skozi Skagerak, Kanal, Gibraltar, Dardanele in Bospor. Poročila iz nemških virov pravijo, da bo v kratkem drugače. V gradnji je že kanal, ki bo vezal Danzig s Heršonom, luko med Krimom in Odeso in ki bo dolg 2.500 kilometrov. Kanal bo povezal vse reke ter še deloma tudi skozi močvirja. Poročila pravijo, da se bo z otvoritvijo tega kanala temeljito izpremenila blagovna izmenjava v tem delu Evrope. Surovine iz Rusije bodo prihajale v Nemčijo po ravni poti, prav tako pa nemški proizvodi v Rusijo, zlasti v Ukrajino.

Božična meditacija

— Ti, takele božične počitnice se za res prilžejo!

Voltaire in Ludvik XV.

Slavni francoski filozof in pisatelj Voltaire je moral nekoč zaradi svojega preostrega jezika o dyoru v bastiljo. Zgodilo se je, da so takrat prikazovali na odru njegovega »Oidipa« ter da je obiskal eno izmed predstav tudi kralj. Delo ga je navdušilo ter je ukazal, naj Voltaire takoj izpusti.

Ko je prišel Voltaire na dvor, da bi se kralju zahvalil, mu je Ludvik XV. dejal:

»Spametujte se, Voltaire! Odslej bom jaz vsestransko skrbel za vas.«
»Najlepša hvala. Veličanstvo, ali prosim vas, da za nekaj ne skrbite...«
»Za kaj?«
»Za moje sanje...«

VEZUV — OGROMNA POGONSKA SILA

Italijanski profesor Engo Carlevas je odkril na pobočjih vulkana Vezuva precejšnje sile snovi, ki bi mogle dati letno do milijon ton. Gre namreč v bistvu za izkoriščanje plinov, ki prihajajo iz vulkana. Ogromne cevi bodo dovajale iz velikih globlin plin, ki ga bodo uporabljali kot pogonsko silo. Pod vznožjem Vezuva bo zgrajena velika termična električna centrala, ki bo letno proizvajala toliko energije, kolikor je daje milijon ton premoga.

— Neverjetna nešramnost! Želel sem si kolo, mama pa mi naroča drsalke. Potem pa se bo še izgovarjala, da se je Božiček zmotil...!

„Prosim, nikar se ne trudite z rokopisi!“

Uredništvo bo neizrekljivo srečno, če boste up oštevali njegova navodila

Znani ameriški pisatelj in urednik B. Hardt se je dosti prejezel zaradi rokopisov, ki so prihajali v uredništvo ter bili — kakršni so rokopisi tudi še danes — mastni, zamazani, nečitljivi ter napisani z vsemi mogočimi svinčniki. Da napravi red, je objavil nekega dne na prvi strani lista pod zaglavjem »Odgovori uredništva« naslednje:

»Kolkor se vam le da, gospodje dopisniki, nikar ne jemljite za dopise peres, papirja in tinte, ampak sežite po kakršni koli drugi materi!; saj bi se drugače lahko zgodilo, da bi se uredniku in stavcu zdelo, da sta v malih nebesih, ako bi dobila docela čitljive rokopise. No, če pa ste že prisiljeni seči po tinti, potlej pa ne pozabite rokopisa čim bolj popackati.

Če le morete, dobite kje rdečilo, kajti takih rdečih črk na belem papirju se stavci nebeško vesele ter so jim v pravi užitek, ko jim plešejo pred očmi, poseben po večerli, ko pada električna luč nanje, se jim dozdeva, da so na zabavi in ne za strojem.

Nadalje se zvesto in dosledno ogiblite pik, a tudi vejice ter drugih znakov za ločila. Za urednika ni nič zabavnejšega in kratkočasnejšega kakor uganjevanje, kje je treba postaviti piko ali vejico.

Tudi je docela nepotrebno, da pišete čitljivo. Tak čitljiv rokopis je znak ne-inteligenčnosti. Slab rokopis pa vedno priča o genialnosti.

Za pravopis se sploh ne smete brigati, kajti nikakor ne smete žaliti stavcev, ki

so pač dovolj inteligentni in pametni, da vedo, kako se piše kakšna beseda, ali z veliko ali malo začetnico, ali po starem ali po novem pravopisu.

Uredništvo bo neizrekljivo srečno, če se boste držali gornjih navodil. Sploh nikar ne glejte, kako in kaj pišete, ampak samo zažmrknite z očesom, pa bo rokopis naravnost kolosalen.

A ko ste rokopis končali, ga nikar takoj ne odpošljite. Nekaj dni ga lepo nosite po žepih, ter obedujte in večerjajte na njem, kajti edino na ta način bo cenje uredništvo lahko zvedelo za premožne podrobnosti iz vašega zasebnega življenja, zvedelo pa bo tudi, kaj ste obedovali in kaj večerjali.

70 letnica celjskega olepševalnega in tu skoprometnega društva

Letos poteče 70 let od ustanovitve celjskega Olepševalnega društva. 20 let pa od obstoja in delovanja Olepševalnega in tujsko-prometnega društva v jugoslovanski državi. Ta jubilej bo praznovalo društvo v smislu sklepa društvenega odbora od 21. novembra t. l. s sledečimi deli: Nabavilo bo orientacijske table za najprijetnejše izletniške točke v celjski okolici. Table bodo iz pločevine in enotno izdelane. Nameščene bodo na enotno in smotno markiranih potih. Za tu- in inozemske kolodvorne in turistične biroje bo društvo nabavilo povečane fotografske posnetke mesta Celja, njegovih znamenitosti in celjske okolice.

V pripravi, da je turistični napredek mesta Celja odvisen prvenstveno od sodobnim zahtevam odgovarjajočega in z vsemi modernimi napravami opremljenega kopališča ob Savinji, namerava dati društvo mestni občini pobudo za takojšen razpis načrtov za novo kopališče ob Savinji. V ta namen bo društvo žrtvovalo za najboljšo načrto eno nagrado v znesku 10 tisoč din. Z ozirom na dograjevanje glavnega drevoreda v mestnem parku in potrebo njegove delne preložitve vsled regulacije Savinje, kakor tudi na nujno potrebno preložitve vozne ceste, ki nesmotno deli park v dva dela in moti sprehajalce s hrupom in prahom ter ogroža varnost otrok na igrišču, namerava društvo dobiti načrte za obnovitev glavnega drevoreda in preureditev cellega parka v modernije nasade, ki naj bi odgovarjali današnjemu okusu in sodobnim zahtevam.

Da se uredi Hrib sv. Jožefa, ki je gotovo najbolj privlačna in najbližja razgledna točka mesta Celja, bo društvo razpisalo dobavo načrtov za ureditev parka v ozadju »Kalvarije« in nasadov med cerkvi, jo sv. Jožefa in najvišje ležečimi vilami na Hribu sv. Jožefa.

Po vzorcu klopi na Masarykovem nabrežju namerava društvo izdelati več enotnih lesenih klopi z betonskimi stojali za mestni park in nabaviti klopi za park ob cerkvi Sv. Maksimilijana in za nove nasade na Sp. Lanovžu in v Gaberju, ki jih namerava društvo napraviti odn. dati pobudo za njihovo napravo.

Za izvedbo tega programa, ki tvori del društvene petletke, je društvo prejelo že znatne prostovoljne prispevke, ki kažejo polno razumevanje meščanstva in mero dajnih činiteljev za ta stremeljenja. Da pa bo moglo društvo program v celoti izvršiti in vsaj deloma realizirati tudi ostali program svoje petletke, bo moralo izvesti pri vseh ljubiteljih našega mesta in pobornikih njegovega napredka nabiralno akcijo. Baš v sedanjih razmerah moramo

z nezmanjšanimi silami delati na izboljšanju krajevnega receptivnega turizma. Kljub vojni vihrji, ki divja okoli nas, moramo odstranjevati vse nedostatke in pomanjkljivosti, da bodo po zopetnem normaliziranju mednarodnih prilik naši kraji v vsakem pogledu odgovarjali potrebam in zahtevam modernega turizma in bodo pripravljeni sprejeti turiste vsega sveta.

Društvo apelira na meščanstvo Celja, da po svojih najboljših močeh pripomore k izvedbi našega programa, ki bo v prid napredku, blagostanju in boljši bodočnosti Celja. Nabrana sredstva bo društvo v smislu sklepa odbora upravljalo kot posebno premoženje za izvedbo gornjega programa in ostalih točk društvene petletke.

Odbor Olepševalnega in tujsko-prometnega društva.

Tujskoprometno in olepševalno društvo v Celju je podalo obračun svojega dela v minulem poslovnem letu. Zborovanje je vodil magistratni direktor g. Ivo Šubic, bansko upravo je zastopal referent za turizem Joško Sotlar iz Ljubljane, mariborsko tujskoprometno zvezo je zastopal predsednik SPD dr. Tiller. Predsednik se je v poročilu zahvalil mestni občini, ki daje društvu letno 70.000 din podpore in ga podpira tudi drugače, zahvalo je izrekel tudi drugim, ki redno podpirajo društvo. Omenil je dalje vsa dela, ki jih je društvo v minulem letu izvršilo na polju za povzdigo turizma in za olepšanje mesta in okolice. Preteklo leto je Celje obiskalo 13.504 tujcev. Iz blagajniškega poročila posnemamo, da je imelo društvo 246.768,55 din dohodkov, izdatkov pa 216.398,25 din. Društveni gospodar je poročal med drugim o izpolnjevanju nasadov. Predsednik je spregovoril še o 70 letnici društva, ki poteče letos. Ta jubilej je društvo delno že praznovalo v okviru petletke z raznimi deli, v programu pa ima še celo vrsto del, ki jih bo lahko izvršilo le z razumevanjem in vsestransko podporo občinočlih činiteljev. Za nameravana dela bo organizirana nabiralna akcija. Omenil je še zgodovino društva od njega ustanovitve leta 1871 pa do letos, ko društvo obhaja jubilej svojega 70 letnega obstoja.

Sobota potrebuje stalen oder

Vsemu, kar se dogaja v Soboti, mora dati iniciativo mladina, ki tudi najtežje občuti sedanje moreče dni. Splošno se čuti, da v Soboti ni pri vseh potrebnega razumevanja, kajti drugače bi lahko že davno ustvarili z voljo nekaterih stalnih diletantski oder. Voljo in veselje do dela so pokazali dijaki trgovske šole, ko so pred nedavnim igrali »Matiček se ženi« in v nedeljo sokolski naraščaj, katerega vodi Milan Puncer, z Nušičevim »Dr. Igralci, sami dijaki, so proti pričakovanju v režiji prof. J. Liške odlično rešili svoje vloge. Umestno bi bilo, da bi s to, zelo dobro naštudirano igro gostovali v Lepdavi, ki je popolnoma osamljena in prazna, kar se tiče kulturnih prireditev.

Drobne novice

o Za inženirja agronomije je diplomiral 16. l. m. v Zagrebu g. Pavle Zaucer iz Selnice ob Dravi. Novi inženir je vnel propagator zaluženega Kobanskega in eden izmed prirediteljev Kobanskega tedna.

o Občani odbor Pesnice je imel žalno sejo za dr. Korošcem, ki jo je otvoril župan g. Franjo Fras in v kratkem govoru opisal najznačilnejše vrline pokojnika.

o V novomeškem okraju občutno primanjkuje moke in prebivalstvo ne more dobiti kruha.

o Iz Sošcaja. Poverjeništvu Društva absolventov trgovskih šol bo priredilo januarja več jezikovnih tečajev. Tečajniki o Dijaška kuhinja na meščanski šoli v Gornji Radgoni. V zvezi s splošno akcijo, da naj ne bo med šolsko mladino nikogar, ki bi trpel lakoto in z akcijo za dijaške kuhinje, je tudi tukajšnja meščanska šola organizirala dijaško kuhinjo, za katero je bila prav občutna potreba.

Večina mladine je iz siromašnih slojev, mnogo pa poleg le iz od šole zelo oddaljenih krajev (Apače, Kapela, Slatina Radenci, Ščavnica). — V imenu številnih ki prejemale zastoj malice (39) in onih, ki jo prejemale po znižani ceni (65) se šola vsem darovalcem najlepše zahvaljuje.

o »Matiček se ženi« v Soboti. Tiho je minulo 150 let, odkar je naš prvi slovenski dramatik Anton Tom. Linhart napisal komedijo: »Ta veseli dan ali Matiček se ženi«. V spomin tega nepozabnega dramatika so dijaki trgovske šole v Marški Soboti uprizorili pretekli teden to duhovito komedijo. Uvodoma

je govoril o pomenu in zgodovinskem ozadju Linhartove komedije v klenih besedah g. Litana Dioniz. Sodelovali so Helier, Veble, Koroševa, Faflikova, Herbst, Škrabanova, Titan in Reš. Režirala sta ga. prof. Stefanova in inž. Hreščak.

o Norica in gripa, ki je prejšnje dni razsajala v Radečah in okolici sta nekoliko popustili.

o Lepo slavlje v Koči pod Kopa. Minulo soboto zvečer je v koči pod Kopo prvič zagorela električna luč. Zbralo se je lepo število planincev, ki jih je izredno zanimala električna naprava na vrtini pogon. Ob 21. uri je podružnični načelnik pozdravil vse prisotne, posebno še g. inž. Domielja iz Maribora. Nato so ugasnili v koči vse petrolejke. Ko je za tem inž. Domielj priklopil tok, so vsi zastremeli. V temni pohorski koči so zagorele luči po vsej koči na njej pa se je vrtela svetelnica in nabijala akumulator, ki daje lepo mirno luč za 40 žarnic. Sledil je ogled vseh prostorov, ki prihajajo z novo razsvetljavo do vse večje veljave.

o Slep pismonoša Sotir Nastić se sedaj kljub ostru zimi opravlja naporno službo v Južni Srbiji. Dnevno prehodi 20 km slep.

o Nevarna epidemija legarja razsaja v okolici Slavonskega Broda. Bolezen se je razširila zaradi okoliškega močvirja in nezdrave pitne vode.

o 12.000 kg tihotapljenega tobaka so pokadili v 20 dneh v Mostaru in okolici, tako so izračunali monopolski organi.

o Avto s petimi potniki je na Besni Kobili v Bosni zasul snežni plaz. Imeli su srečo, ker so se vsi živi rešili iz ledenega objema.

o V škafli za čevlje so pred 13 leti našli novorojenčka, ki je sedaj marljiv časopisni kolporter v Splitu. Deček Mile Šojak išče mater, ki ga je po rojstvu tako skrivnostno zapustila.

o Razsvetljen tunel. Na cesti Banja Luka — Jajce je tunel, v katerem noč in dan gorijo plinske svetilke.

o Tolpa sestradanih volkov je napadla blizu Bosanskega Petrovca na planini čredo koz ter jih 20 v nekaj minutah poklala. Volkovi so imeli vso noč krvavo »pojedino«.

o Berač, ki daje brezobrestna posojila. Uzički berač Makso spada v vrsto redkih skromnih beračev tako po duši kakor po načinu beračenja. On berači samo ob sobotah popoldne in zvečer, ker ve, da imajo takrat ljudje čas in seveda tudi denar. Svojim tovarišem daje večja in manjša brezobrestna posojila, zato ga imajo vsi radi. Včasih se celo kakšen neberač v veliki sili zateče k njemu, da mu posodi stotak in ga tako reši sitnosti.

o Beograjski policaji so zbirali po hišah darila za zimsko pomoč najbednejšim v prestolnici. Imeli so prav lepe uspehe.

Sport

Otvoritev umetnega drsališča v Mariboru

Včeraj je bilo umetno drsališče SK Železnica ob Tržaški cesti izročeno svojemu namenu, uradna otvoritev pa bo bržkone ob priliki prve večje prireditve v začetku prihodnjega leta. Tedaj namerava Železnica povabiti po eno ljubljansko in zagrebško hokejsko moštvo na propagandni nastop v Mariboru.

Drsališče na stadionu ima dva prostora, večjega, ki meri 1500 kv. m., za goste nad 12 let, ter manjšega, ki meri 450 kv. m., za mladino pod 12 leti starosti. Večji prostor je na teniških igriščih, manjši pa pred tribuno. Led je dober, včeraj so instalirali še električno napeljavno za razsvetljavo.

Cene so dovolj nizke. Odrasli bodo plačali pri enkratnem obisku ob delavnikih 3 din,

ob nedeljah in praznikih 4 din, dijaki in člani z legitimacijo ob delavnikih 2 din, ob nedeljah in praznikih 3 din, otroci pa 1 din. Permanentna vstopnica za odrasle stane na sezono din 60, za dijake in člane pa din 40. V tribuni bodo tudi garderobe; pristojbino zanje bodo plačevali le oni, ki bodo zahtevali jamstvo za oddane stvari.

Otvoritev novega drsališča je v našem sportnem življenju na vsak način dogodek, ki zasluži vso pozornost. Saj bo v bodoče mogoče sistematično gojiti drsalni sport pod strokovnim nadzorstvom, prijatelji zimske narave bodo imeli priliko za zabavo v svojem prostem času, za mesto Maribor pa pomeni novo drsališče pridobitev, ki smo jo že davno pogrešali.

Zimskosportni spored SPD Maribor

Zimsko sportni odsek SPD, ki razpolaga s prav dobrimi tekmovalci, je izdelal za letošnjo zimo sledeči spored:

Za časa božičnih počitnic priredi odsek za svoje tekmovalce specialni tečaj za alpsko kombinacijo pri Senjorjevem domu, katerega bo vodil naš državni prvak Miran Cizej, absolvent visoke šole za teletno vzgojo v Beogradu. V tem tečaju se bodo udeleženci seznanili z vsemi finisami, ki so pri tekmah potrebne; z vsakodnevno gimnastiko na prostem pa bodo utrjevali svoja telesa za težke življenjske napore.

Koncem tečaja bo dne 6. jan. klubska tekma pri Senjorjevem domu.

Dne 2. februarja bo tudi pri Senjorjevem domu »Podvezno prvenstvo v alpski kombinaciji«.

Dne 9. februarja vsakoletni »Orožnov smuk preko Pohorja«.

Dne 23. februarja na standardni Lenarčičevi progi tekma za prvenstvo moštva v »Lenarčičevem smuku«.

Predvidena je tudi tekma za damsko prvenstvo v slalomu pri Senjorjevem domu.

Da upelje med svoje člane tudi družabno življenje bo Zimskosportni odsek letos zopet vodil razne krmarske vožnje in turne izlete. V načrtu je ne samo Pohorje, ampak tudi Kozjak, Mozirске planine, Peana, Smrekovec, Raduha, Savinjske Alpe itd. Vodstvo teh izletov je v rokah g. Pretonija, ki bo vsak izlet

pravočasno objavil. Vabimo že sedaj vse smučarje, da se nam pridružijo in da skupno z nami uživajo krasote naše lepe domovine!

Smuški tečaj na Mrzlici

Trboveljska podružnica SPD bo priredila od 25. decembra do 2. januarja na Mrzlici smuški tečaj za začetnike (ce) in tudi za izvežbane smučarje (ke) pod vodstvom izprašanega zveznega smuškega učitelja Ivana Gorjupa. Tečajniki uživajo v domu na Mrzlici vse ugodnosti kakor člani SPD. Celodnevna prehrana stane din 40 tečajnika pa din 30 in jo je treba plačati pred začetkom tečaja. Prijave sprejema trboveljska podružnica SPD in vodja tečaja pred začetkom tečaja v planinskem domu na Mrzlici.

s Kotraški savez kraljevine Jugoslavije v Zagrebu se je preimenoval v Biciklistični savez kraljevine Jugoslavije. Naslov zveze bo ostal dosedanj.

NESPEČNOST

— Kako je kaj vaši ženi?
— Ah, prav mizerno! Strahovito trpi radi nespečnosti.
— Nespečnost? Zakaj?
— Naj pridem domov ob treh ali štirih zjutraj, v večer jo najdem pokončno!

Mariborske vesti

V MARIBOR SE JE PRIPELJALA ZA TATOM

K posestnici Mariji Kreftovi na Orehovskem vrhu, občina Gornja Radgona, je prišel te dni neki okrog 40 leten možki ter jo zaprosil za prenočišče. Gospodinja se sredi svojega dela ni mogla dovolj zanimati zanj. Ko ga je pustila za trenutek samega, je izkoristil priliko, stopil v sobo ter iz odprte omare odnesel 2500.- din v gotovini, zimsko suknjo in nekaj perila. Kakor je gospodinja pozneje izvedela, se je odpeljal z avtobusom proti Mariboru. Zaradi tega je prišla tudi ona v naše mesto, kjer je tatvino prijavila.

CENE NA SLANINARSKEM TRGU

Kmetje slaninariji so prodajali konec preteklega tedna po sledečih cenah: telečina 14—16 din, svinjsko meso s kostmi din 20, izluščeno din 22—24, riba din 24—25, zajec din 22, salo din 24, slanina din 23 do 24, pljuča din 10—12, jetra din 14—16, rebra din 18, glava din 10—12 za kilogram, ledvica din 3—4, noge din 2—3 za komad.

m. Zaradi onemoglosti in mraza se je zgrudil na Pobreški cesti pred kaznilnico 45-letni nezaposleni trgovski pomočnik Ivan Belina. Neki avtomobilist ga je odpeljal v bolnišnico.

m. Ko se je učil voziti s kolesom, je padel ter si poškodoval nogo 25-letni kmečki dninar Peter Hrstnik iz Vuhreda.

m. Moško kolo znamke »Victoria« je neznan tat ukradel ključavničarskemu pomočniku Viljemu Pilbersku iz Pobrežja z dvorišča neke trgovine na Aleksandrovi cesti. Kolo ima številki 2-128377 in 1152058.

m. Pri tatvini drv je presenetil trgovca Mirko Gorican na Tržaški cesti delavec Franca Horvata s Tezna, baš ko si je v njegovi drvarnici naprtil vrečo z drvmi. Tudi pred kratkim mu je odnesel vrečo premoga.

m. Del stroja je padel po nepredvidnosti na nogo pri čiščenju predilki Rozalje Pabežnikovi s Tezne. Poklicani rešila so jo pripeljali v bolnišnico.

m. Pri drsanju si je poškodoval nogo 12letni sin uradnika Kraus Drago iz Maribora.

m. Hrbtnico si je poškodoval pri padcu s hleva 25letni delavec Jože Mlakar iz Ilče.

m. Neznani vlonilec se je splazil skozi odprto okno za spravljanje premoga ter vlomil v kletno drvarnico magistratnega uradnika Jožeta Kolarja v Aškerčevi ulici, kateremu je odnesel jahalne hlače, pumparice in dve svileni srajci.

m. Pri sankanju si je zlomil nogo 41letni sin ključavničarja državnih železnic Milan Kmetič iz Radvanja.

m. S kolesa je padel ter si poškodoval roko 25letni delavec Franc Čebe iz Slivnice pri Mariboru.

m. Dinamo s kolesa Bogomirja Vrečka iz Studencev so našli orožniki na kolesu Ivana Krašoveca iz Studencev, ki je pri zaslišanju izjavil, da je kupil okoli 200.- din vreden dinamo za 50 din od nekega neznanca.

m. Ne nasedajte šušmarjem! Neki tekstilni delavec v Studenci šušmari doma v čevljarstvu. Doslej sta se javila dva oskudovanca, ki jima je pomeril čevlje, vzel blago in denar na račun, čevljev pa ni napravil. Zadevo preiskujejo orožniki.

m. Z lepimi besedami je pregovoril mladi delavec I. B. iz Peka 59letno posestnico M. K. iz Limbuša, da mu je kupila kolo, preden je prišel stanovat k njej, ker bi mu za peščenje bila pot iz Maribora, ker je v službi, predolga. Ko sta se s kolesom vračala, mu je med potjo plačala še dolg 212 din v neki gostilni, nato pa jo je mladenič zapustil. Na prijavo so mu orožniki kolo odvzeli.

m. V mariborsko bolnišnico so pripeljali 31letnega progovnega delavca Rudolfa Ternika iz Farne vasi pri Prevaljah, ki ga je neki rudar iz Mežice udaril s pestjo v obraz ter ga precej poškodoval.

m. Z noži v rokah je šla po stopnicah 15letna vinčarjarka hči Alojzija Belcova iz Košakov. Na stopnicah je po nesreči padla ter se zabodla v roko.

m. Smučarjem se nudi na našem Pohorju najlepša zima. Smučarska poročila od vseh postojank so ugodna, v kolikor jih je mogoče dobiti. Kljub temu pa planinske postojanke še niso preveč obiskane. Zato bi bilo želeli, da zimskosportne in tujskoprometne ustanove tudi letos čimprej uredijo svojo poročevalsko službo. Pripravi čani smo, da se bo tako dolok smučarjev na pohorske vrhove jako poživil.

m. Rjavo posteljno odejo je odnesel nekdo iz tujske sobe v nekem prenočišču v Vetrinjski ulici. Tatvine je osumljen neki možki, ki je v tej sobi prenočeval, a je že navsezgodaj zjutraj odšel.

Širite »Večernik«!

**Za
Božič**

PRAKTIČNA IN CENENA DARILA

F. Kramaršič

MARIBOR • GOSPOSKA ULICA 13

Flanel srajce, pižame, volnene nogavice, mako perilo, čedne jopice ter velika izbira flanela za perilo

PREPRIČAJTE SE IN ZADOVOLJNI BOSTE!

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM v malih oglasih stane vsaka beseda 50 par najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.— Družbe, orkestri, dopisovalci in ženski oglasni dne 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.— Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni davek za enkratno obliko znaša din 2.— Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vnositi v listu skupaj z naročilom ali pa po poštni pošti na čekovni račun št. 11.409.— Za vse oismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

VINO
staro, dobro, do 2 polovnjaka, napredaj v Limbušu št. 50. 21293-1

DOBRO VINO
okrog štiri polovnjake, prodam. Rečnik Janko, trgovina. Hoče 21242-1

NAZNANILO!
Od danes naprej točim v svoji gostilni na Aleksandrovi c. 38 provrsto šibeniško dalmatinsko vino. Prepričajte se o kakovosti! Vlahovič Ludvik 21225-1

SLADKI ČRNI DALMATINEC
sladki sadjevec, novo vino, staro vino, okusen prigrizek, vse to Vam nudi najceneje bife Pinterič, Tržaška cesta. 21224-1

SLUŽBO DOBI
TRGOVSKEGA POMOČNIKA dobro moč, sprejemmo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Samostojen« 21299-2

SIRITE »VEČERNIK«!

SLUŽBO IŠČE

Mlad, zanesljiv **STROJ. KLJUČ. MOJSTER** želi v stalno službo. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 21249-3

MLAD FANT
išče delo ali službo za slugo proti tedenski plačilu 150 din. Naslov v ogl. odd. lista 21237-3

Veseli Božič in sečena Nova leta

želim iz globoke hvaležnosti vsem svojim strankam, ki so mene z naročili podpirali, ter s tem zaposlovali mnogo dela žilnih in sposobnih rok ter pripomogli k res lepemu uspehu podjetja. Vljudo se priporočam tudi v novem letu za cenjeno naklonenost ter zagotavljam, da Vas bom vedno postregel v Vašo popolno zadovoljnost z res lepimi, cenanim in moderno izdelanim pohištvo m.

»EFKA«

mizarstvo za stanovanjsko opremo, Maribor, Frančiškanska ul. 12 Lastnik: Franjo Korošec.

SPOMNITE SE CMD!

STANOVANJE ODDA

S 1. januarjem se odda **KRASNO TRISOBNO STANOVANJE** v središču mesta Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 21157-5

ENOSOBNO STANOVANJE s kabineto in z vsemi pritliklinami se išče za marec ali april. I. Hercog, Maribor, poštno ležeče št. 55. 21298-5

Sprejme se večje število dobrih

kurjačev

s kurjaškim izpitom za samostojno kurjenje večjih

stabilnih parnih kotlov

s premogom. Reflektanti naj pošljejo prošnje z neoverovljenimi prepisi spričeval pod šifro »Industrija na Gorenjskem« na ogl. odd. »Večernik«.

DVOSOBNO STANOVANJE

s predsobo in kopalnico v novi hiši se odda s 1. januarjem. Tržaška c. 46, I. nadstr. 21300-5

TRISOBNO STANOVANJE se takoj odda Vprašati Kmetijska družba, Meljska cesta 12. 21214-5

Lepo in sončno **TRISOBNO STANOVANJE** se takoj ugodno odda v Majstrovici ulici 17. 21297-5

Iščem šiviljo

z mojstrskim izpitom za vodstvo delavnice za perilo. Prednost imajo šivilje s prakso v tovarni za perilo. — Pismene ponudbe pod »Delavnica za perilo« na ogl. odd. »Večernik«.

Pohištvo

Izdelujemo po lastnih in s seboj prinesenimi načrti. Prvo vrstna izdelava z garancijo po solidnih cenah. Fotelji, kauči in ostalo tapetniško delo po izrednih božičnih cenah Vam nudi

E. ZELENKA

tapetništvo
Ulica 10. oktobra

Za Božič!

Fotografija
iz fotostudija

»Lelikan«

Gosposka ul.

Sachsenwerk, OLYMPIA RADIO

Vam nudi 100%no glasbo, zvezo z vsem svetom in Vas seznani na najhitrejši način z vsemi dogodki na obeh hemisferah. Predvaja Vam ga brezobvezno generalno zastopstvo

RADIO MARIBOR D. Z. O. Z.
MARIBOR, Glavni trg št. 1 — Telefon 26-48

Prodaja na drobno in debelo. Strokovni radiolaboratorij. Bogata zaloga vseh v radiofonijo spadajočih aparatov in njih sestavnih delov. Garancija za vsak aparat in elektronke. Popravljalnica vseh vrst radioaparatov.

Primerena
božična darila

za dame, gospode in otroke, vam nudi po ugodnih cenah

A. Hedžet

MODNA TRGOVINA

MARIBOR, Aleksandrova 9

Knjige, pisemski papir

v veliki izbiri in najceneje kupite v

TISKOVNI zadrugi

Maribor, Cankarjeva 1, telefon 25-45.

Veliko izbiro zimskega blaga

v češki in angleški kvaliteti po znano nizkih cenah

za moške obleke in plašče, damske kostume in plašče, nubertuse, oficirske in železničarske uniforme ter krojaške potrebščine dobite samo v

Češkem magazinu
Maribor (pri glavni policiji)

HALO!

Za praznike je dospela nova pošiljka

viškega vina

opolo belo in črno, proseko iz suhega grozja ter domača štajerska vina — Izborna meščanska kuhinja

Priporoča se gostilna »OTOK VIS«, Sodna ulica 16.

HALO!

STANOVANJE ISČE

Sončno 3—4 sobno

STANOVANJEv novi hiši v bližini parka
išče za takoj ali s 1. februar-
jem 1941 nemški državni
uradnik. Ponudbe na ozi, od-
del. »Večernik« pod »21.262«
21262-6**SOBO ODDA**

Lepa, sončna

OPREMLJENA SOBAs posebnim vhomom se takoj
oddaja. Aleksandrova cesta 55.
vrata 1. 21329-8**STAVBENE PARCELE**pri postaji Hoče se prodajo.
Polasnila daje Rečnik. trg.
Hoče. 21241-11**»RAPID« NOVOSTI:**Hiša. 2 stanovanj. vrt 1450
m². 85.000. Hiša. 2 stanova-
niji. vrt. 185.000. Gostilna pri
Ptuj s poljem 145.000 2 tr-
govski h. št. najboljša lega v
Mariboru in večjem kraju.
priložnostni nakup. Posestvo.
15 orolov vinograd. sadonos-
nik. gozd. hiša. vinčarila.
185.000. Posredovalnica »Ra-
pid«, Gosposka 28. 21309-11

Kupujem

BUKOV GOZDpoedine manjše partije, za
takoj. Ponudbe prosim posla-
ti na »Bukovac« Maribor.
Kralja Petra trg 1. 21198-11**TRGOVINO**na prometnem kraju. dobro
vpelano. oddam takoj v na-
jem. Mirko Merf. Ptu-Breg.
21227-11**BUKOVE KLODE**kupujem po dnevni cen-
»Obnova«. Jurčičeva ulica 6.
21197-11**SPOMNITE SE CMD!**

**Darilo
za celo življenje!**

Kot že marsikomu je bil mali
pisalni stroj **CONTINENTAL**
skozi desetletja zvest, nikdar
odpovedujoč pomočnik in je
njegov napredek spremljal in
zasledoval. Sedaj imamo nov.
posebno lahek in ploščat stroj
CONTINENTAL 200,
odličen mali stroj z vsem
pripadajočim, zgrajen z
največjo priznositjo - iz-
delek **Wanderer-Werke**
Nizka cena —
ugodni pogoji!

WANDERER-WERKE

Samoprodaja: **IVAN LEGAT-MEHANIK**
MARIBOR, Vetrinjska ul. 30 LJUBLJANA, Presernova ul. 44

Kdor ni ljubitelj glasbe
ni imena vreden človek,
kdor ljubi jo, človeka je le pol;
a kdor goji jo, je človek pravi

GOETHE

Najlepše božično darilo je dober klavir

ZALOGA IN GEN. ZASTOPSTVO KLAVIRJEV.
PIANIN IN HARMONIJE SVETOVNIH ZNAMK
STEINWAY, FORSTER, SEILER, STINGL itd.**M. BAUERLE**

Ustanovljeno leta 1850

MARIBOR, TYRŠEVA ULICA 24

Redilo za svinje
preizkušeni prašek za
svinje, ki vsebuje tudi
ribjo moko, naglo redi
Vaše svinje in jih dela
odporne proti boleznim
1 paket 8.—, 1 kg 25.—
po pošti s povzetjem
15.—, ozir. 35.— din.
Glavna zaloga: Leksarna
pri Zamorcu. Maribor 2.
Gosposka 12

Sončno
TRISOBNNO STANOVANJE
s kopalnico in pritliklinami se
s 1. jan odda. Aljaževa ul. 4.
21308-5

Lepo
STANOVANJE
3 velike sobe, parketirano,
kuhinja, soba za služkinjo,
shramba, 820 din. Vprašati
Gregorčičeva 8, Puch.
21310-5

Lepo
ŠTIRISOBNNO STANOVANJE
s kopalnico, 1000 din. Fran-
kopanova 45. 21251-5

Blizu tovarne Železopromet
v Bistrici oddam
STANOVANJE
Vprašajte popoldne Kosar-
jeva 38. 21247-5

Dobra uca!

Lep prstan, moderna za-
pestnica, fina ogrlica,
cigaretna doza za gospo-
da, doza za puder so bo-
žična darila, ki jih vsak
rad sori-me. V največji
izbiri pri

A. STUMPF
draguljar, Koroška c. 8.

DVE SOBI IN KUHINJA
se odda 15. jan. ali 1. februa-
rja. Boltenška 5. Maribor.
pri gostilni Lah. 21246-5

STANOVANJE
2 sobi, kuhinja s pritliklinami
in vrtom se odda takoj. Mar-
ksova 5. 2126-5

V najem se oddajo s 1. jan.
ali 1. febr. sledeča
STANOVANJA
v novi hiši v Medvedovi uli-
ci 13:
a) 1 soba, kabinet, kopalnica,
kuhinja, tlin v pritliklini; b)
1 soba in kuhinja, tlin, v pod
pritliklini; c) 1 soba in kuhinja
tlin, v podstrešju. Vprašati
pri Obersnu, Kopalniška ulica
št. 4. 21263-5

Premog

prima svetli, kosovci, in
suha bukova drva, žaga-
na in cepana, priporoča
firma

Andrašič

oddelek za kurivo,
Koroška cesta šte. 25.

PREHRANA

Sprejme se
GOSPOD ali GOSPODIČNA
na vso oskrbo. Naslov v ogl.
odd. »Večernik«. 21272-7

antilon**KLOBUKI**

v vseh mod-
nih barvah
pri tvrdki

BOGATAJ

MARIBOR - GOSPOSKA ULICA

Pred nakupom si oglejte izložbe

OPREMLJENA SOBA
s posebnim vhomom, z upora-
bo kopalnice, z oskrbo ali
brez, se odda za 1—2 osebi.
Gospelna 7, vrata 6. 21325-8

Sprejmejo se takoj
GOSPODIJE
na stanovanje. Splavarski
prehod 8. pri gosp. Sattler.
21258-8

SOBA S ŠTEDILNIKOM
se odda s 1. januarjem. Preč-
na ul. 46. Studenci. 21193-8

SONČNO SOBO
opremljeno, z uporabo kopal-
nice, oddam boljši osebi —
Tomšičev drevored, dr. Ipav-
čeva 3. 21248-8

KABINET
se odda. Verstovškova ul. 41.
lesno, pokkoj zvod. 21280-8

OPREMLJENO SOBICO
lepo, sončno, oddam solidni
osebi. Ogledati do 2 popold-
dan. Smetanova ulica 29, pri-
tliklini levo. 21179-8

OPREMLJENA SOBA
se takoj odda. Gregorčičeva
26, Celcer. 21284-8

Lepa
OPREMLJENA SOBA
s souporabo kopalnice se od-
da. Vprašati na orožniški po-
staji. Studenci. 21303-8

LOKAL

TRGOVSKI LOKAL
z opremo, na prometni točki,
se odda z stanovanjem s 1.
januarjem. Naslov v ogl. odd.
»Večernik« pod »št. 25.000«.
21165-10

POSEST

SIGURNA NALOŽBA
DENARJA
Prodam celovito hišo za 125
tisoč din. katero se event.
obvežem kupiti nazaj po
dnevni ali dogovorjeni cen.
Naslov v ogl. odd »Večerni-
ka«. 21046-11

LEPO POSESTVO
kupim, malo ali veliko Mari-
ja Šlof. Studenci pri Maribo-
ru, Makarjeva 13. 21268-11

Čitajte »Večernik«

GOZDNO POSESTVO
kupi S. Brieman, Maribor.
Loška ul. 13. Posredovalci
dobrodošli. 21183-11

Proda se
POSESTVO
14 orolov, v bližini Maribora.
Poizve se v pisarni dr. Sen-
koviča. hiša trgovine Bata,
II nadstropje. 21270-11

VOGALNA PARCELA
na prometni točki se prodaja.
Vpraša se od 12. do 14. ure
Kralja Petra cesta 74. Stu-
denci. 21259-11

ENODRUŽINSKO HIŠO
5 km od Maribora pri gl. c.
podkleteno, vrt, vodnjak, pro-
dam za 32.000 din. Plačljivo
20.000 din. ostalo hipoteka.
Vprašati v gostilni Potokar,
Pobrežje, Maribor. 21291-11

TRAFIKA IN BRANJARILJA
se oddata na dobrodoščem
mestu. Naslov v ogl. odd.
»Večernik«. 21287-11

Kupite ali prodajte vaše po-
sestvo potom realitete
pisarne

„TRIGLAV“

Maribor, Aleksandrova c. 12
Telefon 25-34

Lepo
VINOGRADNO POSESTVO
s sadonosnikom in večjim
gozdom štirisobno vilo in vi-
ničarjo, sončna lega, napro-
daj. Vprašati Stane Vivot,
mizarstvo, Ptujška cesta 119.
21296-11

HIŠO
novo, v bližini okolici Mari-
bora, prodamo za 45.000 din.
Posredovalnica »Triglav«, Ma-
ribor, Aleksandrova cesta 12.
21307-11

STANOVANJSKA
trinadstropna hiša pri kolo-
dvoru v Mariboru. Cena
750.000 din. Milin in žaga na
vodni pogon. 50 HP. 4 orole
posestva z vinogradom, 300
tisoč din. Prodaja »Triglav«,
Maribor, Aleksandrova c. 12,
tel. 25-34. 21306-11

DENAR

Kupujemo in prodajamo
HVRANILNE KNJIZICE
vrednostne papirje valute po
nalozodnejših cenah. Proda-
jemo srečke drž. razredne
loterije. Bančno kom. zavod.
Maribor, Aleksandrova c. 40.
20843-12

Kupimo
VLOŽNE KNJIZICE
Prekmurske banke d. d. Mur-
ska Sobota. Bančni kom. za-
vod. Maribor, Aleksandrova
40. 21236-12

OBRT - TRGOVINA**TRGOVCI!**

Dokler je še zaloga, založite
se s celimi orehi in medom.
dobite v Medarni. Ljubljana,
Zidovska ulica 6. 2558-13

PONIKLANJE

dokrovanje predmetov vseh
vrst dobro in pocen pri »Ru-
da«. Maribor, Trstenjakova
ulica 5. 6177-1

POTREBUJETE DENAR!
Odloženo obleko, čevlje in
pohištvo plačate najboljšo
»Graiska starinarina«. Vetrin-
ska ul. 10. 21190-13

STROJI

VEČ ŠIVALNIH STROJEV
(konkurznega nakupa) prvo-
vrstnih znamk, z 20 letnim
jamstvom, ie poceni naprodaj
pri »Promet« v Ljubljani
(nasproti Križarske cerkve).
Tudi ob nedeljah dovoljan
na ogled. 20810-14

ŠIVALNI STROJ
je najlepše božično darilo.
Prodaja poceni Ussar, Tru-
barjeva 9-1. 21302-14

POHIŠTVO-OPREMA

2 novi
SVILENI ODEJ
s prevlekami naprodam. Vprašati: gostilna Sarnic, Počehova 2. 21235-17

SPALNICE, JEDILNICE, KUHINJE
vseh vrst v najmodernejših lastnoročnih izdelavih dobite v zalogi pohištva Aleksandrova c. 48. 4311-1

Kupimo takoj dobro ohranjeno **PISALNO MIZO** in stol. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Navedba cene«. 21221-17

Nova moderna **KUHINJSKA OPREMA** naprodam, za ceno din 1200. Aleksandrova c. 21 Studenci. 21264-17

PEČI NA ŽAGOVINO iz močne pločevine, 10 ur gorljive 400 din, 6 ur 300 din, izdeluje in razpošilja Karl Cizel, kleparstvo, Vransko. 21228-17

ŠTEDILNIK maji, z bakrenim kotlom, se prodaja. Zrkovska c. 60 a. Počrežje. 21206-17

Prodaja se **PEČ** znamke »zebra«, malo rabljena, z 8 cevmi, in otroške smuči. Vprašati Ptuj, Breg 12. 21324-17

Za Božič lepo sliko z foto-ateljeja **„Jana“** Sodnau 1. Prvovrstno delo. Nizke cene.

ZENSKI KOTIČEK
NOGAVICE rokavice, perilo, trikotarja, volna, pletenine. Oset »Mara« Koroška 26, poleg tržnice. 16799-18

PRISTNI MED vsako količino, oddaja Kmetijska družba 12, tel. 20-83. Istotam se sprejemajo naročila za vagonne množine anenega orahu. 21215-18

POZOR! Cenjenim damam v ljudno stročam, da izvršujejo najboljšo železno, vodno ondulacijo, trajne kodre. Vladislav Rems, Pohrežje, Aleksandrova c. 58. 21250-18

HALO! Priporočamo veliko zalogo prvovrstnih gosk, puranov in rac, kakor tudi prvovrstno teletino, govedino in svinjsko meso po najnižjih cenah, kakor je že v navadi, pri Šerbecu v Studencih. Kr. Petra c. 70, tel. 29-33. 21256-18

URO ZAPESTNICO ugodno prodam. Ulica kneza Koel'a 21-I, levo. 21304-18

Prodaja se nov **KOSTUM** v starnari manufakturi Ciril Jelenc, Maribor, Koroška c. 17. 21305-18

KAVALIR kupi svoji dami krasne bonboniere ter druga sladka darila samo pri »Kavalirju«, Gosposka 28. 21311-18

OBESKI za božično drevo v vseh cenah in velikosti, čokoladni in navadni, v lepem papirju. »Kavalir«, Gosposka ulica 28. 21312-18

Najcenejše in najboljšo garantirane **TRAJNE KODRE** izdeluje samo salon Kosem, Meljska cesta 63. 21283-18

MED lastni pridelek Anžel Jožef, Žabjek pri Ptuj. 21324-18

JABOLKA kg od din 4 — naprej, se prodajajo na drobno pri Kmetijski družbi, Meljska cesta 12, Maribor. 21322-18

ŽENITBE - DOPISI
FANT z dežele, 31 leten, mirne narave, želi spoznati 24-30 letno dekle nežne duše. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Zvestoba«. 21232-19

POMORSKI KOPETAN 41 let star, mesečna plača 4000 din, išče zakonsko družico. Informacije daje »NADA«, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 21316-19

MORNARIŠKI KAPETAN 42 letni vdovec, rkt., simpatičen in soliden, z mesečno plačo 3500 din ter posebnimi dohodki, lastnik posestva, bi poročil vodo, mladenko ali ločenko iz dežele ali mesta. Navodila pošilja »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66, proti nakazilu 10 din v znamkah. 21254-19

VDOVEC 51 let star, z imetjem 900.000 din, mesečna plača 5000 din, išče zakonsko družico. Informacije daje »NADA«, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 21314-19

*Od Morave do Save
od Donave do Drave
proti kašlju vzemi*

Karamela Rave

Zavoječek din 5- v apotekah

DRAŽESTNA INOZEMKA 19 let stara, z imetjem 10 milijonov din, išče zakonskega druga. Informacije daje »NADA«, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 21315-19

INŽENIR, DRŽ. URADNIK 32 let star, rkt., resen in soliden mladenič, z mesečno plačo 4000 din, spojeno s pokojnino, živi v Zagrebu, bi poročil gospodično iz dežele ali mesta. Navodila daje »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66, proti nakazilu 10 din v znamkah. 21255-19

LOČENKA 28 let stara, dota v gotovini 250.000 din, išče zakonskega druga. Informacije daje »NADA«, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 21319-19

GOSPODIČNA 35 let stara, rkt., Slovenka, zelo solidna in lepa, z doto v gotovini in nepremičninah cca. 100.000 din, bi poročila poštenega in solidnega železnarja, trgovca ali obrtnika. Navodila pošilja »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66, proti nakazilu 10 din v znamkah. 21253-19

Ustanovljena 1937. leta
BANKA IN HRANILNICA D.
KRAPINSKE TOPLICE
podružnica v Zagrebu, Račkoga ul. 8, I. nad.
SPREJEMA vpiše na obročno tedensko STEDENJE. Zelo ugodno obrestovanje v zvezi z brezplačnim zavarovanjem — DAJE POSOJILA državnim, samoupravnim uradnikom in uslužbencem, orožnikom, železničarjem, upokojencem, zasebnikom itd.
Obrnite se na zastopnika
MIHAEL KREC, Ljubljana, Tyrševa 33, ali direktno na zavod

Salva
CREAM ZA BRIJANJE
Dobite v vsaki strokovni trgovini.

GOSPODIČNA srednjih let, z nekaj tisočaki, bolj veselo narave, ki zna dobro kuhati in tudi nekaj šivati, če mogoče ima tudi lastni šivalni stroj varčna in znažna, pride lahko za stalno pod streho, Studenci pri Mariboru, Krekova 4, M. M. 21286-19

ŽENSKA srednjih let, z nekaj tisočaki, bolj veselo narave, ki zna dobro kuhati in tudi nekaj šivati, če mogoče ima tudi lastni šivalni stroj varčna in znažna, pride lahko za stalno pod streho, Studenci pri Mariboru, Krekova 4, M. M. 21286-19

PARTNERICO za posebne plesne ure iščem. Dame iz Maribora naj se javijo pod šifro »Plesne vaje« na ogl. odd. »Večernika« 21332-19

GLASBILA
Kupim takoj dobro ohranjen **PIANINO** dobre znamke. Plačam takoj. Hynek, Maribor, Stritarjeva 30. 21290-20

KLAVIR (Bösendorfer), salon, slike, pisalna miza in peč ugodno na prodaj. »Adrija«, Aleksandrova cesta 35-II. 21257-20

PIANINO ALI GLASOVIR kupim od privatnika. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Družba«. 21213-20

KRATEK GLASOVIR črn, skoro nov, poceni na prodaj. Askerčeva 16-I, vrata 6. 21212-20

Proda se nov **RADIO** po ugodni ceni. Krpanova ul. 29, Studenci. 21203-20

RADIO klavirska harmonika, mandoline, violina, klavir, železne peči, omara, postelje in drugo ceneno naprodam Masarykova 24, vogal Tržaške ceste. 21294-20

Prodaj **KRATEK GLASOVIR** znamke Stigl, Prekupčevalci izključeni. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 21295-20

IZDELOVANJE HARMONIK
JOS. FLEISS LJUBLJANA
TYRŠEVA C. 35
ZAHTEVAJTE CENIK

POUK
RUŠČINA SAMOPOUK za odrasle na podlagi nemščine (Methode Toussaint-Langenscheidt - Unterrichtsbriefe, Selbstunterricht für Erwachsene), do sedaj najboljša metoda za vse, ki žele temeljito obvladati svetovni jezik največjega slovanskega naroda. Kompletna izdaja se prodaja za polovično ceno Maribor, Aleksandrova cesta 40. 21230-21

GOSPODIČNA stara 19 let, dota v gotovini 150.000 din, iščem trgovca, obrtnika ali pod. Informacije daje »NADA«, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 21317-19

STAREŠINA POŠTE 32 let star, mesečna plača 2400 din, išče zakonsko družico. Informacije daje »NADA«, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 21318-19

PODOČUJEM vse predmete do 4. razreda srednjih šol. Ponudbe z naslovom na ogl. odd. pod »Instruktor«. 21274-21

VOZILA
Prodajam dober **RADIO APARAT** Super Prinz, Krček, Studenci, Aleksandrova cesta 23. 21188-22

Kupim **D. K. W. MOTORNO KOLO** malo rabljeno, nova tipa. — Sekirnik Jožef, Podplat. 21210-22

LUKSUZNI AVTO D. K. W. dobro ohranjen, se prodaja za 18.000 din, Fordove delavnice, Državna cesta 21223-22

Majhen otroški **ŠIVALNI STROJ** ugodno naprodam za božično darilo. Istotam kožuvinast opesum ovratnik. Vprašati pri hišniku, Prešernova 24. 21281-22

KOLESARJI, POZOR! Prevzamem kolesa čez zimo v shrambo, generalno popravilo, očiščenje, poniklanje in enačevanje. Mehanična delavnica in trgovina s kolesi Bogomir Gruber, Valvazorjeva 30. 21282-22

Kupim ročni **VOZIČEK** na dve ali štiri kolesa, dobro ohranjen. Puncer Vinko, Glavni trg 10. 21280-22

Prodaj **AVTO STEYER 55** skoraj nov, v odličnem stanju. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 21277-22

PRIDELKI
Prodajam večjo množino **SENA** in otave sladke, vino, plemenskega bika, 1 leto starega, teža 400 kg, Marija Gamsar, dvorska, Zg. Kungota. 21288-23

ŽIVALI
Plemenski **ZIGOSANI ZREBEC** 32 mesec star, po 22 Brillant de Bas-Ola, mati po orig. belg. Aris, 172-204,24 cm, za plemo naprodam v Mihovcih 25, Velika Nedelja. 21234-24

KANARČKI-PEVCI ugodno naprodam Betnavska cesta 68. 21266-24

OBVESTILA
NAZNANJAM vsakomur, da nisem plačnik za dolgove svojega sina Franca, Franc Polič, Zg. Radvanje. 21278-26

IZJAVA
Ribič Roza, Partinje 196, preključem žalitve iznešene o Francu Plohu iz Močne št. 30 kot neresnične in se mu zahvaljujem, da je na mojo prošnjo odstopil od tožbe. — Roza Ribič. 21267-26

IZGUBLJENO
OSEBA ki mi je ukradla aktovko 20. decembra na glavni pošti, je bila opažena in bo zasledovana. Aktovko naj vrne na glavni pošti, ker je za njeja itak brez vrednosti. 21292-27

RAZNO
VEVERICE, DIHURJE, LISICE kune, zajce in vse ostale vrste divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 20774-28

Kupim vsako količino **LESNEGA OGILJA** Ponudbe z navedbo cene pod štev. »8« na ogl. odd. lista. 21208-28

ZA BOŽIČ FOTO-KAMERA!
Sida-aparat 48 din, Junka 110.—, Miky 125.—, Agia 140.—, Eta-moderna 199.—, 6x9 Anastigmat 340.— itd. Priložnostni nakupi — nizke cene. Foto Vlašič, Jurčičeva ulica 8. 21058-13

VELIK KOŽUH (Fiakerpelz), malo rabljen, se po nizki ceni prodaja. Pogled in cena Maribor, Aleksandrova 40. 21229-28

Novi **SKORNJI** št. 39 naprodam, Vprašati v Strossmajerjevi ulici 10-I. 21275-28

Prodajam novo **OBLEKO** usnjeno, suknja, posteljo z vložkom in mizo, Ribniško selo 6. 21276-28

Prodajam večjo količino **PRISTNE SLIVOVKE** Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 21265-28

DELAVSTVO TVRDKO »KOVINA« se najlepše zahvaljuje ravnateljstvu za božična darila. 21269-28

Par **DAMSKIH ČEVLEJ** kroko z lakom, št. 36, nove, prodaj. Cena 200, Vprašati v pekarni, Koroška cesta 21. 21285-28

Prodajam nove **DRSALNE ČEVLE** z drsalkami (Jackson) Vprašati: Prešernova 30-III, levo. 21326-28

Črn, dobro ohranjen **MOSKI PLAŠČ** poceni na prodaj. Informacije: Mlekarna, Kopališka 2. 21327-28

Nameščenstvo in delavstvo tovarne tekst. družbe Košaki se tem potom najtopleje zahvaljuje za plemenito socialno gesto, katero je izkazalo vodstvo tovarne s tem, da je razdelilo med nas enotno in belo moko ter mast v izdatni meri, katero smo z velikim zadovoljstvom sprejeli ter ob tej priliki izrekamo s šefu najlepšo zahvalo, hkrati pa mu želimo vesele božične praznike in Novo leto. Nameščenstvo in delavstvo tovarne tekstilne družbe Košaki. 21328-28

ŠIRITE »VEČERNIK«!

Najlepše darilo za Božič in Novo leto je zaboj 20 kg **štajerskih jabolk** specialno paketiranih 5 najboljših vrst **din 240** — razpošilja **„Eksport“ Koražija, Maribor** Telefon 23-63 — Brzjaviti: Eksportkoražija

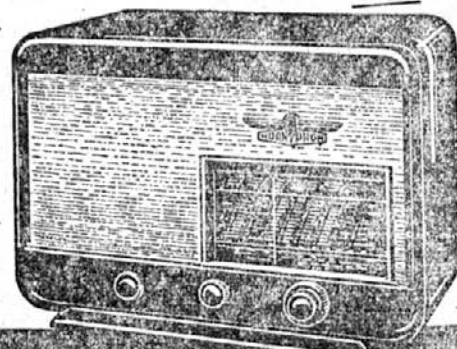
Pozor!
Božiček bode letos obiskoval vse stanovalce mesta Maribora in okolice 100%, obdaril jih bode z zelo koristnimi darili, na primer: z dobro jedačo in pristno pi-jajo, z dišečimi cigaretami, lepo obleko, toplimi čevlji, zabavnimi igračkami itd. Vse bode nakupil s sredstvi, ki jih zmore vsakdo. Nasvete najdete v vseh naših časopisih pod oglaš. v sredo, 25. t. m. pod značko:
Božiček mora biti letos v vsaki hiši!
J. — G.

Za božično darilo!
dobro uro, verižice, prstane kupite najceneje pri
Karol Dvoršak, Cella
Kocenova ulica 2, poleg podružn. »Jutra«

Predno nabavite radioaparati si
oglejte brezobvezno našo zalogo:

**KORTING
BRAUN
HORNYPHON**

Generalno zastopstvo **RADIO TSCHARRE**, Maribor, Zrinjskega trg 9
Samoprodaja: **KORTING — BRAUN — HORNYPHON** radio aparatov in ostalih tipov

Kot zajtrk naši deci se priporoča hranljivi in
vitamine vsebujoči

EMONA

cvetlični čaj

Ki nudi tudi z dodatkom mleka zdravo in kre-
pilno pijačo. Zahtevajte samo originalno pa-
kovanje.
V vseh trgovinah.

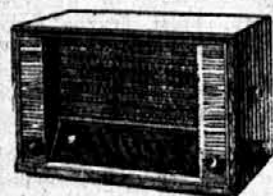
Izdelki:
Apoteka Mr. BAHOVEC, Ljubljana

Kupujte

recutning

pri **Lahu** 'pr. J. Greiner'
Gospiska 2 - Telefon 25-03

Saba Radio

Preciznost in kvaliteta
Sodobni aparat z najpopol-
nejšim glasom!
Generalno zastopstvo in
skladišče

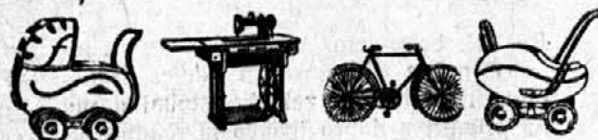
Radio Bremec — Celje

Zastopniki:

Radio Luški, Maribor, Koroška cesta 11
Radio Zupan, Mojstrana
Edvard Fischbacher, Trbovlje

Najnovejši modeli

Najnižje cene
Ceniki franko

otroških vozičkov, dvokoles in delov, šivalnih
strojev, prevoznih triciklov, pnevmatike pri
F. BATJEL, MARIBOR
Aleksandrova cesta 26 • Telefon št. 26-14

Božična darila

v veliki izbiri

Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova cesta 13

Vsakovrstne

odpadke

papirja in cunj kupuje
in plačuje po najvišjih dnev-
nih cenah

B. ŽELEZNIK
trgovina vseh vrst surovin
Maribor, Pobrežje, Cankarjeva 16
Nakupovalnica Kopaliska ul.
Telefon 27-43

Jabolka

kg d.n. 5.—

Skladišče Koračija

Aleksandrova cesta 51
Telefon 23-63

Fazoniram

moške in ženske

klobuke

po najnižjih cenah ter
zadnji modi. Na izbiro
dobite tudi nove klobuke
po konkurenčnih cenah.
Se priporoča

Babošek Vladko
klobučarstvo

Maribor, Vetrinjska 5.

Steznike

po meri dobite samo v
prvovrstni in zato edino
upravičeni specialni trgo-
govini (delavnici)

Nov. naslov:

I. Kocmut, Meljska cesta 1

BREZ PETROLEJA

ceneno in svetlo luč s pomočjo
naših najnovejših

„HELIOS“
SPIRITNIH SVETILK

1 liter navadnega špirta gori okoli
30 ur

Cena din 280.—

PETROPLIN, ZAGREB
MESNICKA ULICA 8 TELEFON 66-38

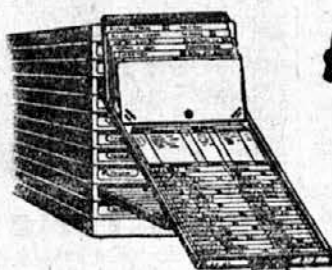
V knjigarni in papirnici

TISKOVNE

Maribor, Cankarjeva ul. 1

kupite

Crossmann, Izmedu anarhije i diktature
Čapek, Masaryk
Caldwell, Nepoznata Amerika
Zola, Nana
Gorki, Malogradjanin
Kako je Rudolf ubil Mariju Večeru
Ing. Debevski, Planska privreda
Mironovič, Feodora, nesrečna ruska velika
kneginja

Kactoteka:

preglednost
točnost
enostavnost
zanesljivost
in cenenosti

»Safra« MARIBOR
Gregorčičeva 24

Tel. 25-10

„DRAVA“

zavarovalnica malega človeka

Maribor - Sodna ulica 1 - v lastni palači

Domači zavarovalni zavod — zavaruje za
smrt in doživetje — za doto in gospodarsko
osamosvojitve — za rento, starostno presko-
bo, preužitek, pokojnino — denar zavarovan-
cev (njihova premijska rezerva) je varno
naložen.

Kdor želi sebi in svojem dobro, se zavaruje pri „Dravi“
Zahtevajte prospekte in obisk zastopnikov

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 30
Ljubljana, Prešernova ul. 44

**Zlato in
srebro.**

brilijante, zastav-
ljalne listke išče
nujno za nakup

M. Ilgeriev sin,
Maribor, Gosposka 15

MODERNI VOZIKI

BOGOMIR DIVJAK
Ulica kneza Kocika

Lepa darila

za vsakogar dobite naj-
ceneje v parfumeriji
„ELVO“, Maribor
Vetrinjska ulica št. 18

**Odličen ton daje
edino plošče**

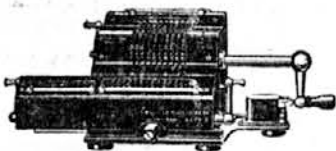
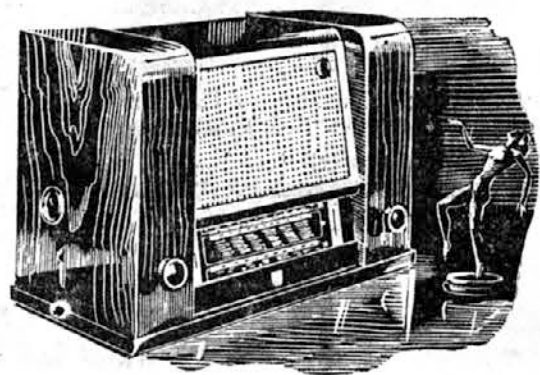

Glavno zastopstvo: Maribor, Meinel & Herold
Zahtevajte brezplačne sezname

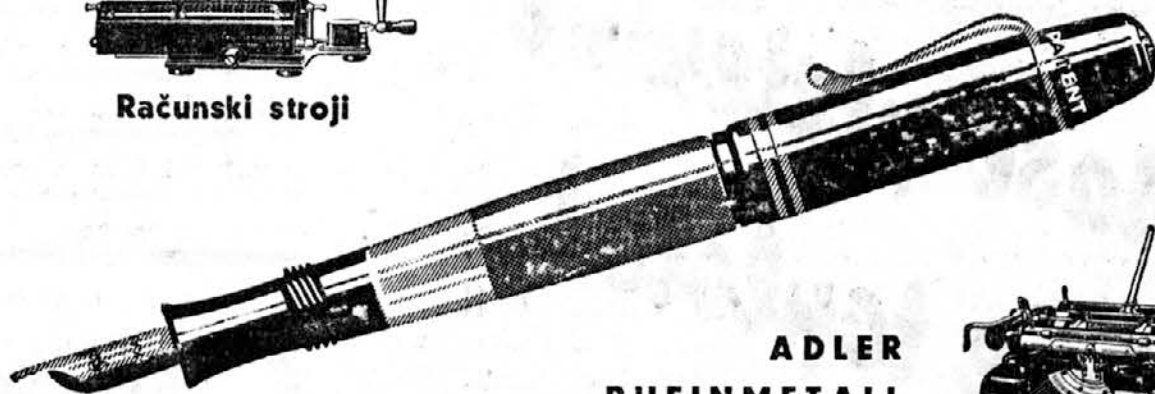
Madrace

žične vložke, otomane
kupite poceni pri
„OBNOVA“ Fr. Novak
Jurčičeva ulica 6

Najlepše in najbolj prak-
tično božično darilo je
šivalni stroj
(Naumann - Nähmaschine)
Lepoša, Maribor
Aleksandrova cesta št. 39

AEG-RADIO

Računski stroji

**ADLER
RHEINMETALL**
pisalni stroji

Ivan Karbeutz, Maribor, Gosposka 3, Tel. 26-42

ZLATO IN URE

so darovi trajne vrednosti v bogati izbiri in poceni pri

M. JLGGER-JEV SIN

Maribor, Gosposka ulica št. 15

Vkljub obročnemu odplačevanju, stroga strokovna in solidna postrežba

Najboljša perutnina

kapuni, purani, gosi, race
kakor tudi žive ribe

Delikatesa H. Supančič

Maribor, Gosposka ul. 32

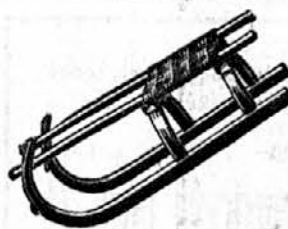
Božično darilo!

Harcer roleri, kanarčki, odlikovani
2-krat s šampionatom, srebrnim
pokalom, z zlatimi in srebrnimi
kolajnami in diplomami. Iste pa-
sme se prodajajo tudi plemenite
samice, razpošiljajo se po celi Ju-
goslaviji. Jamčim za živo dostavo.
Vzgojitelj kanarčkov **KAREL
FIEDLER**, Mlinska ul. 21-L.

**Božič je
pred duri!**

drsalke, sanke, smuči in
ves smučarski pribor
v največji izbiri pri

PINTER & LENARD

Maribor, Aleksandrova cesta 34

Halo!

**LJUBITELJI
ORIENTALSKIH
UMETNIN!**

Obveščam cenj publiko, da se v primeru potrebe
nakupa perzijskih preprog, antikvit et itd., obrnejo
na spodnji naslov. Obenem se priporočam za nakup
starih perzijskih preprog, katere tudi popravljam,
snažim, obnavljam in zamenjavam. Akceptiram
tudi pismene ponudbe.

»TEHERAN«

Telefon 42-92

Orientalni salon, skladišče perzijskih kakor tudi
vseh ostalih vrst tepihov in antikvit et
M. Mutevellić, Ljubljana, Selenburgova 4

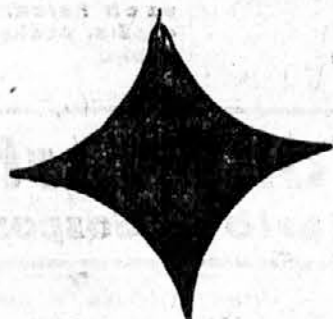
NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BRESPLAČNI CENIK

Prodaja v
Mariboru
V. Weixl
in sinova
Jurčičeva 8

POSOJILNICA NARODNI DOM

v Mariboru z. z. o. j. • najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru

REZERVE BLIZU DIN 12.000.000'—

Za zimo KARO čevlje

MARIBOR • GOSPOSKA ULICA 13

Jutri v nedeljo imamo trgovine odprte od 8.—12. in od pol 14.—18. ure

**Naše pletenine
držijo toplota!**

Najboljši pripomoček proti hudemu mrazu so naše pletenine, ki vzdržijo odlično toploto. Iste smo nabavili pravočasno po nizkih cenah ter sedaj nudimo v veliki izbiri moderne puloverje, jopice, toplo perilo, nogavice in rokavice po prav ugodnih cenah! Darujte tudi letos za božič naše praktične pletenine svojim ljubljencem, ker jim boste s tem napravili veliko veselje!

C. Büdefeldt, Maribor
Gosposka ulica 4-6

Kakršna baterija —
takšen pogon in vožnja.

BATERIJA ona je, ki nam daje sigurnost, da se motor takoj vžge in da celotna električna napeljava deluje v redu, in pravilno.

»**VARTA**« baterija omogoča sigurno in brezhibno delovanje Vašega motorja.

Dobi se pri: **AMERICAN IMPORT COMPANY**, Ford zastopstvo, Maribor, Glavni trg 22.

Moško modo
sportne potrebščine nudi najceneje

novi otvorjena trgovina
Josipina Paš
Maribor, Slovenska ulica 31. 4
telefon 21-92

VELIKA IZBIRA KOZUHOVINE
P. SEMKO
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

TEL. 29-72

Božična darila!

pletenine, rokavice, nogavice, srajce, kravate, žepne rule, dokolenke, v veliki izbiri nudi
Modna trgovina **JOS. ŠRAJ**, Maribor.
Oglejte si naše izlozbe.

Zbirajte odpadke

Staro železo, baker, medenino, svinec, cink, star oadir, cunje, krojaške odrezke, tekstilne odpadke, glazevino, ovčjo volno, govejo diako kupite vedno po najvišjih cenah Arbeiter. Dravska ul. 15. Te 26-23.

Božični okraski

Božične in noveletne dopisnice, albumi in kasete za darila v največji izbiri. — Velika zaloga prvovrstnih nalivnih peres znamke Pelikan, Osmia, Hardtmuth, Montblanc. — Knjige — Silkanice — itd.

Knjigarna, veletrgovina s papirjem

Franc Leskovšek
CELJE, GLAVNI TRG 16

Pastelna perje

po din 10, kemično očiščeno din 14, Čehano in kemično očiščeno din 35, 45, 65. Belo in sivo gosje perje in puh dobite najugodnejše pri

„**LUNA**“
Maribor samo Glavni trg 24
Vzorci brezplačno!

VERITAS

GENERALNO ZASTOPSTVO IN SKLADIŠČE

Anton Bremec
Celje

Oglejte si veliko zalogo! Zahtevajte cenik

Štampiljke za signiranje zabojev, vreč, sodov, kož, kamenja itd.

Signurna barva Stampiljke iz gumija in kovin

»**Sofra**« Gregorčičeva ulica 24
Maribor, • Telefon 25-10

Pri nas dobite:

dnevno lepe divje zajce, žive postrvi, žive karpe, žive ščuke, sveže čajno maslo in dnevno vse specialitete živil. Vsak četrtek in petek prodajam ribe tudi na trgu, vogal Strossmayer in Orožnove ul.

IVAN LAH, (preje F. Greiner) — Maribor, Gosposka ulica 2

Moški! Pri spolni slabosti!
(spolni impotenci) poizkusite hormonske pilule
HORMO-SEKS

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul din 84, 100 pilul din 217, 300 pilul din 560. — Zahlevajte samo prave in ori analne Hormo-Seks pilule. Po pošti diskretno razpošilja: KR. DV. LEKARNA pri SV. ARIHU, Maribor. — Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij „VIS-VIT“, Zagreb, Langov trg 3. — Tel. 11. 409.

Božična darila v bogati izbiri!

Pupe

iz celuloide, blaga, vate

Mehanične igračke:

Železnice na električni in urni pogon, gasilski „šučo“ in oklopni avtomobili, tanki, aeroplani

Tehnične igračke:

„Mürklin“ sestavljanka „Matador“ sestavljanka Omarica za eksperimente

Volaki

vseh narodnosti, orožja, puške, sablje

Bogata izbira božičnih okraskov, kakor tudi galanterije, kratke robe, nogavic, damskega perila, torbic in rokavic poceni pri trdki

Jos. Martinz
Maribor, Gosposka 18